

GENESIS

Nr 4 2000

**Stjärnan, Jesu
födelse och de
vise männen**

**Levande
dinosaurier
idag?**

**Mänskliga
rättigheter
för djur?**

REDAKTÖR OCH LAYOUT

Erik Österlund, tel 0582/165 75, 150 70
 PI 5062 B, 694 92 HALLSBERG.
 E-mail: redaktion@genesis-vus.se

ANSVARIG UTGIVARE

Mats Molén. Tel 090/13 84 66

Respektive artikelförfattares åsikter behövs ej nödvändigtvis överensstämma med redaktionens.

PRENUMERATION

"Genesis" utkommer med 4 nr/år. Man prenumererar genom att sätta in 120 kr på föreningens postgiro (90 kr för studerande).

LÖSNUMMERPRIS: 35:- kr

Föreningen GENESIS

Vetenskap Ursprung Skapelsetro
 Föreningen GENESIS är en allkristen sammanslutning som främjar spridandet av böcker, broschyrer och annan information som stöder skapelsetron. Vi granskar och presenterar material som belyser utvecklingslärans karaktär och konsekvenser. Föreningen vill verka för en kristen grundsyn på vetenskaperna och för att den bibliska synen får komma till tals i skola och samhälle.

Internetadress: www.genesis-vus.se

STYRELSE:

Anders Gärdeborn, ordf
 Mats Molén, v ordf
 Paul Annala, sekr
 Markus Rosander, v sekr
 Stefan Halldorf, v kassör
 Ingegerd Carlsson
 Joakim Linder

Anette Gustafsson (suppl)
 Tomas Widholm (suppl)
 Lennart Ohlsson (suppl)
 Tomas Fryxelius (suppl)
 Bengt Halldorf, kassör (suppl)

MEDLEMSKAP

Stöd detta viktiga arbete genom medlemskap!
 Begär föreningens stadgar.

FÖRENINGSDRESS

Föreningen Genesis, Vetenskap Ursprung Skapelsetro
 c/o Anders Gärdeborn, Krakas väg 56, 72355
 Västerås. Tel 021/221 81

Manus och tips till tidningen skickas till:
 GENESIS, c/o Erik Österlund,
 PI 5062 B, 694 92 HALLSBERG

Postgiro:

29 55 88-8 (Sverige)
 2 92 15 61 (Danmark)
 800054-1099 447 (Finland)
 1 98 75 93 (Norge)

Tryck: Norra Skåne Offset, Hässleholm

GENESIS trycks på miljövänligt papper

Titelbild: Skall djuren ha likhet inför lagen?
 Och himlakropparna, hur mycket tecken kan de vara? (Foton: NASA/DigitalVision)

ISSN 0284-5237

De mänskliga skyldigheterna

Allt som oftast pratar vi om de mänskliga rättigheterna. Att vi människor har rätt till saker och ting. En rätt brukar man kräva av någon. En löntagare kräver sin rätt till lön av sin arbetsgivare. Vi har rätt att vistas på allmän plats. Det kräver vi av samhället. Och visst är det väl så att vissa grundläggande rättigheter har vi, gentemot varandra. Men egentligen är dessa rättigheter ingenting annat än skyldigheter från vår motpart. Det betyder att vi som människor är skyldiga varandra saker och ting. Vi är skyldiga att visa varandra hänsyn. Vi är skyldiga att respektera varandra. Vi är skyldiga att göra rätt mot varandra. Precis som i trafiken har vi egentligen inga rättigheter, utan bara skyldigheter. Högerregeln innebär inte att den som kommer från höger har rätt att köra först, utan att den som kommer från vänster har skyldighet att släppa fram den som kommer från höger. Om den som kommer från höger försöker ta sig rätten att köra först kan det sluta illa. Men om den som kommer från vänster alltid tar hänsyn sker inga olyckor i korsningar.

Det skulle aldrig falla oss människor in att kräva skyldigheter av djur. Vi står helt enkelt inte på samma plan. Vi förväntar oss ansvarstagande från en mogen människa, men inte från ett djur. Det är skillnad på människor och djur, även om det skulle vara en apa. Som

skapade varelser, där någon annan än vi själva sett till att vi finns till, har vi faktiskt inga rättigheter alls. Vi är i händerna på Han som skapat oss. Vi borde ta reda på vad Han vill med oss och eftersom vi är skapade till likhet med Gud innebär det skyldigheter och ansvarstagande, plikter och principer, men också sann glädje och verklig njutning. Gud unnar oss allt detta, både verksamhet och vila.

Vår självtillräcklighet får oss ibland att tro att just jag och människorna runt mig, i större eller mindre grad, befinner oss i världens centrum. På ett sätt gör vi det, i Guds kärleks centrum, och vi har en alldeles speciell uppgift som Han gett just oss. Men vi har inget att berömma oss av. Vi är inte bäst i världen. Vi är inte den smartaste och mest utvecklade varianten av människa i världshistorien. Kanske t o m tvärtom. Grottfolket i det tidiga Europa, har man upptäckt (BBC News <news.bbc.co.uk> 11 aug 2000), hade många av våra stjärnbilder målade på sina grottväggar. De var inte primitiva, bara människor som bodde i grottor, då naturen var svår efter Noas Flod. Hur länge har t ex många av våra stjärnbilder haft sina namn? Kanske sedan urminnes tider, läs psalm 147 och fundera.

Förnya din prenumeration för 2001 **NU!**

130 kr (95 kr stud), pg 295588-8, till GENESIS

Mänskliga rättigheter för djur? <i>Gunnel Molén</i>	3
Mokele-mbembe – en levande dinosaurie? <i>David Catchpole</i>	7
En dinosaurie på Nya Guinea? <i>Carl Wieland</i>	9
Stjärnan, Jesu födelse och de vise männen <i>Barry Setterfield</i>	11
En kurs som ger svar på tal <i>Tommy Lejonklippa</i>	20
Rovfågel eller nötknäckare <i>Gunnel Molén</i>	22
Bokrecensioner <i>Vesa Annala och Erik Österlund</i>	23
Änglar – glöm inte bort att de finns! <i>Susanne Södergren</i>	26
Kortnytt <i>Gunnel Molén</i>	28
Författare och prenumerationsfakta.....	31

Förnya din prenumeration för 2001 NU!

130 kr (95 kr stud), pg 295588-8, till GENESIS

Ta det inbetalningskort som följer med denna tidning (eller ett på posten) och förnya din prenumeration på Genesis nu! Du försäkrar dig om att inte missa något nummer och du underlättar för oss som gör tidningen!

**ANTINGEN FINNS DET EN SKAPARE
ELLER OCKSÅ HAR VÄRLDEN KOMMIT TILL AV SIG SJÄLV**

Det finns inga andra alternativ!

**Här börjar kampen mellan *Det Goda* och *det onda* i tillvaron,
mellan *Sanningen* och *falskheten*.**

Hjälp till att bana väg för det frigörande budskapet om världens räddning!

**Om man inte försvarar och står upp för Skaparen och Hans skapelse,
finns det ingen grund för att tro på en återställelse av skapelsen och på
människosläktets Frälsare, vars födelse till världen vi firar i juletid.**

Hjälp till att sprida sanningen om skapelsen genom att prenumerera på

GENESIS

Mänskliga rättigheter för djur?

GUNNEL MOLÉN

Att höra människan presenteras enbart som ett däggdjur har väl knappast någon av oss undgått. Tvärtom är det väl så att det ofta framställs som en självklarhet. I spåren av detta växer idén, ja till och med kravet fram, att värderingsgrunden blir en och densamma, åtminstone för apor och människor.

Enligt evolutionsteorin står däggdjuren på toppen av utvecklingskedjan, och högst bland dessa står primaterna, eller herredjuren, dit även människan räknas biologiskt. Och visst är vi rent biologiskt uppbyggda på samma sätt som djuren, bestående av materia, kemikalier och är levande organismer. Men likheten behöver nödvändigtvis inte betyda

*Eftersom gorillorna och vi har samma ursprung skall de ha samma rättigheter och skydd som vi, finns det evolutionister som menar.
(Foto: Mats Molén.)*

att vi utgör olika led i en lång utvecklingskedja, utan kan fastmer visa att samma design använts vid skapelseprocessen. Att vi sedan tror att människan, förutom kroppen, består av själ och ande, går knappast att visa utifrån ett strikt vetenskapligt resonemang.

Från samma "moder"

En av de mest kända förespråkarna för evolutionsteorin, biologen och Oxford-professorn Richard Dawkins, ser uppfattningen om att människan har ett högre värde än apor mera som dubbelmoral än biologi. Dawkins ifrågasätter grunden för de etiska värderingar vi lever efter, och anser det inte alls självklart att det är människan som alltid ska prioriteras då det exempelvis handlar om att rädda utrotningshotade gorillor, eller barn som är på väg att gå under på samma kontinent. Då människan och chimpansen utvecklats från samma "moder", och människan endast genom ren slump utvecklats till en högre stående varelse är det beklagligt att skillnaden är så stor mellan hur vi värderar dem, menar Dawkins.

Liknande tankar är Lars Werdelin, chef på Naturhistoriska riksmuseet i Stockholm, inne på då han i "Vetandets värld" (Sveriges radio P1 1995 febr 11) säger "Chimpansen är ju inte en lägre stående varelse

På Nya Zeeland finns det lagförslag på att apor och människor skall ha likhet inför lagen. (Foto: DigitalVision.)

Människan är liten i naturen. Men hon har fått en uppgift, att vårda och ta väl hand om den. En uppgift som visat sig lätt att missköta. Vi behöver all hjälp vi kan få att utföra vårt uppdrag, och vem är inte bäst lämpad att ge oss den hjälpen än Skaparen som gett oss uppdraget?. (Foto: Gunnel Molén.)

än människan, utan tog bara en annan sidolinje i utvecklingskedjan”. Och Ingemar Persson, docent i filosofi i Lund, säger också han i “*Vetenskapsradion*” (9 febr 1995) “Synen på att människan står i särställning på grund av sin art, är lika befängd som att tänka att en ras är bättre än en annan”.

Jubelår för apor

Inför 2000-talet föreslog zoologen John Blatchford i en artikel i *New Scientist* att man skulle införa ett jubelår för Afrikas apor och folk. (Blatchford relaterar till Gamla Testamentet där vart 50:e år var ett jubelår då bland annat fångar sattes fria och gamla skulder avskrevs.) Att plädera för att Afrikas fattiga, skuldbesatta befolkning skulle få det lättare ekonomiskt i kombination med att de ofta, hotade och utsatta gorillorna skulle få ett bättre skydd syns vara en nobel tanke, men Blatchfords idé att nå dithän är minst sagt diskutabel. Han föreslår helt sonika att de stora aporna skall klassas som människor och därigenom

uppnå samma status som vi. Eftersom vi biologiskt tillhör samma familj som de stora aporna bör även dessa omfattas av FN:s grundläggande rättigheter för människor och garantera dem rätt till liv och hem. Blatchford menade att detta skulle vara ett värdigt sätt att fira 1000-års-skiftet. Det skulle hjälpa “resten av vår familj” att överleva, rädda några tropiska skogar och ge hopp till miljontals människor i Afrika.

Bakgrunden till Blatchfords resonemang ligger i att många fattiga afrikaner känner sig nödsakade att inkräkta på gorillornas områden för att odla sin gröda och därigenom klara sig lite längre gentemot bankernas räntor och krav. Om lagen ändrades så att även gorillorna betitlades människor skulle dessa få rätten till sin hemvist. De kunde då få del i den inkomst som tillföll regionen genom turismen, och på så sätt ha möjlighet att betala för den hjälp de fick av människan för pappersarbete och annat de inte kunde klara av. Genom samarbete med de människor som lever i anslutning till

gorillornas områden skulle även dessa härigenom få hjälp ekonomiskt. Men nog borde det finnas möjlighet att genomföra projekt där både människan och apan fick hjälp och skydd utan att fördenskull ge den senare status av att vara människa? Blatchford själv berättar om ett experiment man gjort i anslutning till de berömda bergsgorillorna som resulterat i att både gorillorna fått skydd och lokalbefolkningen fått ekonomisk hjälp. Och detta redan innan Blatchfords idé om gorillan som människa fått laga kraft. När man läser Blatchfords resonemang får man nästan känslan att det blir viktigare att apan hjälper människan istället för tvärtom.

Likhet inför lagen

På Nya Zeeland har man lagt fram ett, visserligen kontroversiellt, lagförslag som skall ge aporna samma rätt inför lagen som vi människor har, då man menar att likheterna mellan oss och framför allt de så kallade människoaporna, orangutanger, chimpanser

och gorillor är så stora. Bland annat hoppas man härigenom få stopp på plågsamma djurförsök. I New Scientist, som rapporterar om lagförslaget, hävdar man dock att chimpanser står i sin fulla rätt att behandlas väl just för att de är chimpanser. Att man skulle försvara dem likt människor i en mänsklig domstol manar till allvarlig eftertanke skriver ledarskribenten, och pekar bland annat på vilka långtgående konsekvenser en sådan lag kunde få. Vore det då inte logiskt att anställa advokater som skyddar chimpanserna mot varandra, eller införa lagar som hävdar gasellens rätt emot lejonet? Inga apor är så fundamentalt lika oss att det gör dem till ärbara människor, skriver denne ledarskribent.

Peter Singer

Tanken står alltså inte oemotsagd. En av de mest kända förgrundsgestalterna för djurens lika rättigheter med människan är Peter Singer. Han är också en stark anhängare av dödshjälp, och anser bland annat att i de fall då ett barns utsikter för att leva ett minimum av ett hyggligt och anständigt liv är väldigt svaga, bör föräldrarna i konsultation med sina läkare tillåtas att döda det. Men även han har mötts av protester, till och med så starka att han brännmärkts som mördare och nazist. Singer, som själv har judisk bakgrund, anser att anklagelser i den vägen är absurda och trivialiserar det enorma i nazisternas brott. Men även ofattbart stora brott som förintelsen, har som regel startat upp i smått, och om vi inte är vaksamma mot en etik likt Singers kan de brott mot mänskligt liv som han vill legalisera växa till oväntat stora proportioner. Att föräldrar, i samråd med läkare som valt som yrke att värna om mänskligt liv, skall tillåtas döda sina barn, är knappast trivialt. Problemet är dock att Singer själv inte ser det som ett brott, utan som något naturligt och barmhärtigt.

Peter Singers människosyn är en tragisk konsekvens av den evolutionsteori han förespråkar och som inte bara tycks styra hans tankar, utan också har gripit hans hjärta. Det känns skönt att omvärlden reagerar mot hans uttalanden, men ofta tanklösa personangrepp är knappast den rätta vägen att protestera. Vi bör istället föra

debatten med sakliga argument, om än gärna med skärpa, för att värna om varje enskilt människoliv, oavsett om det verkar sakna värde i omvärldens ögon. Att angripa Peter Singer som person leder knappast till något gott eller fruktbart. (Möjligen för Singer själv, som av vissa då blir sedd som ett offer och får lättare att föra fram sina åsikter.) Singer medger dock själv att det inte rör sig om några lätta beslut, och även för många andra biologer och evolutionsforskare finns där många frågetecken ifråga om att människan blott och bart skulle vara ett däggdjur.

En mörk världsbild

Då Richard Dawkins blir intervjuad i Vetandets värld den 11 nov 1999 (Sveriges Radio P1), i ett program som tar upp förhållandet mellan darwinism och kommunism i dagens samhälle, utbrister han "Människan, människan, varför detta tjat om människan - varför är hon så intressant?" Med detta avbryter han intervjun och "stegar iväg" enligt radioreportern, som just har ställt frågan vad det i slutändan är för precisa, solida och praktiska slutsatser som evolutionsteorin har att framföra om människan. Innan dess har han dock hunnit medge att ett darwinistiskt samhälle inte är särskilt trevligt, men om vi ska undvika ett sådant måste vi veta hur den darwinistiska evolutionen format människan. "Ska vi bygga ett samhälle ska vi göra det så fjärran som evolutionen formar som möjligt" anser Dawkins.

Liknande tankegångar ger han uttryck för i en annan radiointervju, citerad i tidskriften Creation Ex Nihilo (2000 vol 22 nr 2), där han säger att ingen politik som är baserad på darwinism är någon bra politik. Den skulle vara omoralisk. Dawkins säger sig vara en passionerad darwinist då det gäller vetenskap och att förklara världen, men en passionerad anti-darwinist beträffande politik och moral. Det är således ingen särskilt ljus syn som Dawkins har av den världsbild han förespråkar.

Biblens människosyn

Går vi till Bibeln så finner vi att människan har en mycket speciell plats framför den övriga skapelsen. Underordnad Gud, men överordnad

övrigt skapat liv på jorden är hon satt att råda, vårda och förvalta, efter den kunskap och förmåga som blivit henne given. Redan i skapelsens gryningstimmar fick Adam i uppgift att råda över skapelsen, och med det uppdraget följde också ett stort ansvar. Detta bibelställe är säkerligen ett av Bibelns mest misstolkade. Främst kanske av Bibelns och kristendomens belackare, men tyvärr kanske också av människor som menat sig följa Bibelns bud. Ingenstans i Bibeln kan vi hitta, varken någon uppmaning till eller något försvar för, att vi ska härska över naturen på ett orätrådigt sätt, exploatera eller föröda den. Det kan aldrig ha varit Guds tanke då han gav Adam uppdraget att råda över övriga skapelsen. Men människan med sin unika möjlighet att tänka, reflektera och välja mellan gott och ont ger henne en mycket speciell plats framför den övriga skapelsen.

Att vårda naturen och värna om djuren bör kännas angeläget för var och en av oss. Men en bra miljövård är så mycket mer än att sortera burkar och lägga allt i rätt låda på de ofta skräpiga återvinningsstationerna. Förr än att stifta lagar för den enskilde konsumenten bör vi kanske få in i själva ryggmärget att försöka leva på ett sådant sätt att varken vi själva eller djuren tar skada. Självklart inkluderar det marken, luften och vattnet, och här behövs det givetvis även större satsningar där bland annat politiska beslut måste få styra.

Människan har ett stort ansvar, men också ett oändligt stort värde. Det försvinner ibland i dagens miljödebatt och frågan om människans och djurens lika värde, ibland blir människan nästan underordnad övriga skapelsen. Det är naturen som ska räddas till en fjärran, avlägsen framtid medan människans enskilda värde kryper ihop till något oväsentligt, i utvecklingskedjans långa tidevarv.

Att vara människa är någonting att vara stolt, glad och tacksam över. Låt oss inte ge bort den rätten.

Källor:

New Scientist 1993 vol 138 juni sid 36-38,
New Scientist 1997 vol 156 nov 29 sid 56,
New Scientist 2000 vol 165 jan 8 sid 34-37.

Mokele-mbembe - en levande dinosaurie?

DAVID CATCHPOOLE

Är Mokele-mbembe i Kongo en Apatosaurus, men inte så stor som den här? (Foto: Mats Molén)

Under de senaste 100 åren har många rapporter förekommit om, att man i avlägset belägna platser i Centralafrika sett ett träsklevande djur som för lokalbefolkningens byinvånare är känd under namnet mokele-mbembe, floduppdämmaren.¹

Enligt beskrivningarna lever mokele-mbembe huvudsakligen i vatten. Storleken ligger någonstans mellan en flodhäst och en elefant, med en kortvuxen men bred, massivt byggd kropp. Den har en lång hals som gör att den kan äta blad och frukter från växter nära vattenbrynet. Det sägs att djuret går upp på stranden på dagtid för att söka efter mat. Teckningar som gjorts av ögonvittnen visar att mokele-mbembe inte ser ut som något idag känt levande djur, men det påminner starkt om sauropod-dinosaurier, sådana vi känner till från fossila skelett. Den påminner mest om en liten *Apatosaurus*.²

Spår och observationer

Avtryck av kloförsedda fötter och andra spåravtryck från djur i djungeln runt sumpmarkerna visar tydliga tecken på ett stort tungt djur som inte är en krokodil, flodhäst eller elefant.³ De flesta rapporterade observationerna av mokele-mbembe har gjorts av lokala fiskare då de fiskat eller färdats i sina kanoter och överraskat djuret. Det har också förekommit vetenskapliga

expeditioner till området i avsikt att försöka få syn på djuret i de träskmarker som är så omfattande i sin utbredning i stora delar av Kongo, Gabon och Kamerun. Universitetsutbildade biologen Marcellin Agnagna beskriver vad han såg på en sådan expedition till den avlägset belägna Lake Tele 1983:

”Ungefär kl 14.30.... kunde vi se ett underligt djur med ett brett ryggparti, en lång hals och ett litet huvud... Djuret befann sig ungefär 300 m från stranden av sjön och vi kund ta oss ytterligare 60 m framåt i det grunda vattnet så att vi befann oss på ett avstånd av ca 240 m från djuret, som nu hade blivit medvetet om vår närvaro. Det tittade sig omkring för att lokalisera var ljudet av våra rörelser kom ifrån. Dinkoumbu (en infödd byinvånare) fortsatte att skrika av rädsla. Främre partiet av djuret var brunt, medan ryggen och halsen verkade svarta och sken i solskenet. Djuret sänkte sig delvis ner i vattnet, men vi kunde se det i ca 20 minuter med bara halsen och huvudet ovanför vattenytan. Sedan dök det helt och hållet under vattenytan... och vi såg inte till djuret

mera. Det kan med säkerhet sägas att djuret ifråga var mokele-mbembe, att det var fullständigt levande, och att invånarna i området kände till det [ett träskområde ungefär lika stort som Florida]. Längden från huvudet till bakre delen av ryggen som kunde ses ovanför vattenytan uppskattades till ca 5 meter.”⁴

Expedition på gång

Nu har vetenskapsmän blivit intresserade igen då man nyligen fått rapporter från medlemmar av Kabongastammen att en mokele-mbembe fångats av jägare som dödade den och försökte äta av köttet.⁵ Köttet visade sig vara oätbart och kroppen lämnades att ruttna.

Dr Bill Gibbons, en brittisk zoolog med specialitet att spåra upp nya arter, har under några år förberett sig på att leda en expedition av kryptozoologer (sådana som specialiserat sig på att studera ”gömda djur”) till träskmarkerna i Likouala.⁶ Han tror att hans team kan klara av de många problem det innebär att arbeta i det aktuella området. Det är ett politiskt instabilt område med inbördeskrig⁷, ogästvänlig terräng, giftiga ormar och sjukdomar.

Vattennära djur

Mokele-mbembe tillbringar uppenbarligen mycket tid under vattnet, eller möjligtvis i grottor nära strandkanten som bara kan nås via öppningar under vattnet⁸, och är därför mesta tiden gömd från att kunna bli sedd. Därför planerar expeditionen att ta med sig ekolodsutrustning och detektorer för infrarött ljus till hjälp att spåra djuret.

Det är möjligt att det också finns andra typer av dinosaurier i det avlägset och otillgängligt belägna området. Även om sådana rapporter inte är lika ofta förekommande som sådana av mokele-mbembe, finns det från samma område uppseendeväckande rapporter om "ett djur med plankor som växer ut från ryggen".⁹ Det betyder att det kan finnas ett eller flera djur som liknar *Stegosaurus* som fortfarande finns vid liv i världen idag.¹⁰ Byinvånare från platsen var orubbliga i sina påståenden att dessa "plankor" inte var av samma typ som de rygglattor som man ser på krokodiler och en del ödlor.

Om expeditionen till Kongo blir

Skärmdump från hemsidan som beskriver den expedition som är på gång till Kongo, se not 7.

lyckosam i att ta rätt på odiskutabla bevis för att det idag existerar levande dinosaurier, så blir det inte första gången som en varelse som evolutionister trott varit utdöd i flera miljoner år visat sig fortfarande leva i högonsklig välmåga.

"Levande fossil"

Kvastfeningen, coelachanten, är ett klassiskt exempel på ett sådant djur. Det är en ovanlig fisk som en gång bara var känd som fossil, och evolutionister trodde att den varit utdöd i 60 miljoner år. Men 1938 återfanns kvastfeningen levande i vattnen utanför Madagaskars kust. Nyligen återfanns den också på en fiskmarknad i norra Indonesien.¹¹

Ingen evolutionist har hittills lyckats åstadkomma någon tillfredsställande förklaring till hur kvastfeningen fortfarande kan leva idag och ändå helt saknas som fossil i alla geologiska lager som dateras som yngre än 60 miljoner år. Upptäckten av levande dinosaurier skulle bli lika svårt att förklara, men för kristna skulle en sådan upptäckt passa perfekt in i den bibliska berättelsen om skapelsen, med dinosaurier som förökar sig *efter sina slag*, inte utvecklar sig från eller till andra slags djur, som evolutionister tror. Även om det är sant att många djurarter har blivit utrotade under de tusentals år det gått sedan Noas flod, är det mycket mindre förvånande för

Förhoppningsvis kommer expeditionen till Kongo att kunna dokumentera mokele-mbembe på ett vetenskapligt tillfredsställande sätt. Kenneth Olsson har tänkt sig att mötet kanske skulle kunna se ut så här.

En dinosaurie på Nya Guinea?

CARL WIELAND

En fascinerande ögonvittnesskildring från Nya Guinea ger vid handen att svårtillgängliga områden i vår värld fortfarande kan rymma hemligheter som väntar på att avslöjas.

Enligt en rapport i Papua Nyas tidning *The Independent*,¹ sågs en dinosaurieliknande reptil vid två tillfällen i närheten av Lake Murray i den västra provinsen.

Ögonvittnen

Den 11 december 1999 färdades några bybor i sin kanot. De rapporterade att de sett ett djur som gick i det grunda vattnet nära Boboa.

Följande dag anger en sjundedags-adventistpastor och en äldste i hans församling att de såg djuret inte så

långt från där det först hade setts.

Djuret beskrevs med en kropp som var ungefär lika lång som en dumpertraktor och ungefär två meter bred. Det hade en lång hals och en lång slank svans. Det gick på sina två bakben, som var lika tjocka som stammen på en kokosnötpalm och dess två framben var klart mindre än bakbenen. Huvudet liknade till formen en kos, med stora ögon och skarpa tänder lika långa som fingrar. Skinnen liknade en krokodils och djuret hade stora triangulära "urholkningar" på ryggen.

Vad var det de såg?

Vad var det då som dessa ögonvittnen såg? Beskrivningen verkar inte passa in på något idag känt levande djur. Men dess storlek och krokodilliknande skinn får en dock verkligen att tänka på dinosaurier.

De omständigheter under vilka djuret sågs påminner starkt om dem som omtalas då man fått rapporter om möten med det vattenlevande sauropodliknande djur som har blivit känt under namnet mokele-mbembe i de vidsträckt avlägset belägna träskmarkerna i Kongo i Afrika. Dessa rapporter om observationer av mokele-mbembe har till och med fått en del evolutionister att spekulera om att det skulle kunna finnas levande dinosaurier idag.

"Dinosaurieträdet"

För dem som tror på den evolutionära synen att dinosaurier dog ut för mer än 60 miljoner år sedan, är tanken på att de skulle kunna leva än idag svår att acceptera. Detta trots att man nyligen funnit ett "fossilt" barrträd, Wollemiträdet, som man trott varit utdött sedan "dinosauriernas tid".

Människan utrotar flest arter

Varför har då dinosaurierna (synbarligen) försvunnit? Sannolikt på samma orsaker som djurskyddsorganisationer anger idag som hotar många djur och växter med utrotning. I första hand är det människans aktiviteter som hotar dem, jakt och markberedning.

Efter Noas flod är det troligt att många av dinosaurierna förökade sig och spred sig över jorden (1 Mos 8:17) snabbare än Noas avkomlingar. (Jämför till exempel med ett djur som kaninen, vars dräktighetstid varar 31 dagar och vars avkomma blir fullvuxna på tio veckor.) Det var också så att män-

skapelsetroende än för evolutionister närhelst något av dessa djur som endast är känt från de fossila geologiska lagren upptäckts vara levande idag.¹²

Översättning: Erik Österlund. Artikeln har tidigare varit publicerad i *Creation*, vol 21 nr 4, 1999 under titeln: Mokele-mbembe: a living dinosaur?

Noter

- 1 – Mackal, R *En levande dinosaurie? In Search of Mokele-Mbembe*, E J Brill, Leiden, The Netherlands, 1987, sid 10-16, 75-78, 81-82.
 - Dinosaurians living in Africa? Early reports, *Creation* 17(2):19, 1995.
 - Dinosaur hunt in the Congo – on the spot report, *Creation* 5(2):42, 1982.
 - Rebsamen, W M, *Mokele-mbembe*, HYPERLINK <http://www.mokelembembe.com/> <http://www.mokelembembe.com/>, 18 dec 2000.
 - *Mokele M'Bembe: The Hunt for the Living Dinosaur*, <http://freespace.virgin.net/brian.goodwin/mbembe.htm>, 28 juni 1999.
 - *The Mokele-mbembe*, <http://geocities.com/RainForest/Vines/2072/mokele.html>, 18 dec 2000.
 - Krystek L, *Dinosaurians in the Congo: Is Mokele-mbembe an Apatosaurus?*, <http://unmuseum.mus.pa.us/mokele.htm>, 18 dec 2000.
- 2 *Mokele M'Bembe: The Hunt for the Living Dinosaur*, <http://freespace.virgin.net/brian.goodwin/mbembe.htm>, 18 dec 2000.

- 3 Ref 1, Mackal R P, sid, 2-3, 82, 179-182.
- 4 Ref 1, Mackal R P, sid 312-313.
- 5 *The Sunday Times*, London, 30 maj 1999, News sid 1.11.
- 6 Dinosaur site no Jurassic lark, *The Australian*, 31 maj 1999, sid 11.
- 7 Search for the last living Dinosaur? The expedition formally known as DINO2000, has advanced in terms of its structure, personnel and overall scientific aims and objective and is now formally known as the African Congo Millennium expedition, <http://www.extreme-expeditions.com/internet/internet%20frameset.htm>, 18 dec 2000. Expeditionen har blivit uppskjuten flera gånger på grund av oroligheter och krig. Det senaste datumet för expeditionen finns på nämnda hemsida satt till 22 nov 2000.
- 8 Ref 1, Mackal R P, sid 79, 82.
- 9 Ref 1, Mackal R P, sid 84, 254.
- 10 Norman S T, *Mbielu-mbielu-mbielu: Overview*, http://www.cryptozoologicalrealms.com/english/africa/congo_republic_of_the_mbielu-mbielu-mbielu/overview.html, 1997, 18 dec 2000.
- 11 Living fossil fish turns up – again, *Creation* 21(2):8, 1999; och Driver R, Sea monsters.... More than a legend?, *Creation* 19(4):38-42, 1997.
- 12 Doolan R, Are dinosaurs alive today?, *Creation* 15(4):12-15, 1993. □

niskorna i olydnad till Guds påbud stannade kvar omkring Babel, innan Gud dömde dem med språkförbistring.

Då de mänskliga bosättningarna utvidgade sig, är det inte alls osannolikt att många djurarter minskade i antal p g a överexploatering (till kött, skinn, mm), minskande antal boplatser då människan tog området i besittning, och medvetna utrotningar från människans sida, för att minska risken för attacker. Legender om hjältar som dödar drakar som den om St Göran, kan mycket väl anspela på att människan spelade en roll i att dinosaurierna fick avgå som skapel-sens dominanter.

Trots den populära synen att det är amfibier (t ex grodor) som är mest utsatta för människans förändringar av omgivningen, tror många forskare idag att reptilerna befinner sig ännu mer i farozonen av att bli utrotade. Detta förhållande kan hjälpa till att förklara varför de uppmärksammade dinosaurierna synbarligen har dött ut före många av våra s k moderna arter.

Så om det fortfarande finns några arter av dinosaurier vid liv idag, är det mest troligt att man hittar dem i biologiskt rika områden med begränsad mänsklig påverkan, som t ex träskområdena i Kongo och i Lake Murray-regionen i Papua Nya Guinea, som vi fått sådana rapporter ifrån.

Artikeln är översatt av Erik Österlund och har tidigare varit införd i *Creation*, vol 23, nr 1 2001.

Noter

1. *The Independent* (Papua Nya Guinea), 30 dec 1999, sid 6.
2. *Creation*, 21(4):24-25, 1999.
3. *Creation*, 17(2): 13, 1995, *Creation*, 19(3):7, 1997.
4. Beräknade utrotningshastigheter varierar ganska mycket, mellan 1-50 utrotade arter per dag. Myers N, *What we must do to counter the biotic holocaust*, <http://www.nationalwildlife.org/nwf/intlwild/1998/holocaust.html>, (International Wildlife, March/April 1999), 15 sep 2000.
5. *UniSci* (*Daily University Science News*),

<http://www.unisci.com/stories/20003/0814004.htm>, 15 aug 2000.

Kommentar från Mats Molén: Vi två tillfällen har jag föreläst för människor som bott i närheten av Mozambiques djungler. De har berättat att de som bor längre in i djungeln ofta pratar om en jättereptil/jättegroda som bor där. En ledare för EFS-missionen i Tanzania har berättat om att man pratade om ett liknande djur i djunglerna där. □

VÅRT URSPRUNG?

Om universums, jordens och livets uppkomst samt historia av Mats Molén

Den efterfrågade reviderade upplagan här!

Du som bara har tillgång till de tre första upplagorna saknar mängder av nya fakta! (Se beskrivning i Genesis nr 2 2000.) Boken är dessutom uppdaterad med flera hundra nya referenser, exempelvis ca 110 referenser om biokemi i stället för ca 35 i upplaga tre (1991), varav flera från år 2000. Du kan vara säker på att det mesta av det allra senaste inom vetenskapen kommer med! Mycket fakta även för forskaren på sitt respektive område!

BESTÄLL NU!!!

VÅRT URSPRUNG? 340 SIDOR 260 KR.

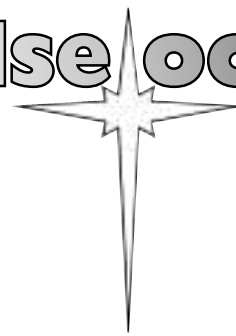
Vid förhandsbetalning: Skickas mot 270 kr inklusive porto. Rabatt vid 3 ex 5% (780 kr), 5 ex 10% (1220 kr), 10 ex 20% (2150 kr).

LIVETS UPPKOMST, 64 SIDOR 59 KR PLUS PORTO.

(Denna bok är mest en kort sammanfattning av "Vårt ursprung?", för massspridning.) Vid förhandsbetalning: Skickas omgående med B-post mot 60 kr inklusive porto. 5 ex = 250 kr. 10 ex = 470 kr.

Vid efterhandsbetalningar tillkommer porto och expeditionsavgift med 10-30 kr per beställning. Betalning sker till Umeå FoU - Forskning om Ursprung, pg 814508-8. OBS! Glöm inte uppge namn och adress! (Ett alltför vanligt misstag...)

Stjärnan, Jesu födelse och de vise männen

BARRY SETTERFIELD

Den australiske astronomen Barry Setterfield är mest känd för att ha lanserat teorin om ljusets avtagande hastighet. Men han är också en mycket noggrann bibelläsare och intresserad av att ta reda på om uppgifter i Bibeln kan bekräftas på annat sätt, t ex i den sekulära historien. Den här artikeln kan då ses som ett led i den serie av sådana artiklar som Genesis har som ambition att publicera i tidningen, artiklar som är ämnade att förklara sådant i Bibeln som vid en första hastig genomläsning kan verka svårt att förklara. Den ger oss en möjlig och ingående förklaring till vad stjärnan och de vise männen kan ha varit för något och när Jesus föddes. Men riktigt säkra på de exakta förhållandena, det kan vi inte vara. Det viktigaste är naturligtvis att veta att Han föddes en gång och att han är född i ditt och mitt hjärta, som vi brukar säga ibland.

Kanske några av läsarna kommer att undra, om himlakroppar som stjärnor och planeter verkligen kan användas av Gud för att vägleda människor. I Mos 1:14 omtalar att himlakropparna är satta till att också vara tecken som utmärker särskilda tider. Jesu födelse kan man nog säga var en mycket särskild tid. Astrologi däremot är dock helt uppenbart en avart av vad sådana tecken från Gud kan ha varit avsedda för. Detta står helt klart då astrologin inte uppmuntrar till att sätta sin tillit till Gud, utan till Hans skapade verk, i detta fallet stjärnorna. Astrologin är ett uttryck för den urgamla synden att dyrka det skapade istället för Skaparen. Att använda skapelsen till att vittna om Skaparen, det borde dock inte kunna förstås på annat sätt än att det skulle kunna ingå i Skaparens plan för oss.

Red

Julberättelsen med änglar, herdar, vise män och stjärnan har gripit tag i och givit näring åt fantasin åt många människor under 2000 år. Det finns två bibelställen att hämta information ifrån då det gäller julberättelsen, ett i Matteus evangelium och ett i Lukas. De ger oss den grundläggande informationen för att kunna rekonstruera historieskrivningen och astronomiska data för att kunna spåra vad som hände på natthimlen den första julen då Messias föddes i ett stall i Betlehem.

Lukas talar om att det var ett beslut av den romerske kejsaren Augustus som sände iväg Josef och Maria från Nasaret till Betlehem. Denna 125 km långa resa till fots och på åsneygg var speciellt uttröttande för en kvinna som var gravid i nionde månaden. De hann precis komma fram till Betlehem då det var dags för henne att föda. Men till råga på allt var Betlehem så överfullt av människor då de anlände att det inte fanns någon ledig plats på något värdshus. Maria hade samme kejsare

Det var en ansträngande resa till Betlehem för den havande Maria som snart skulle föda. (Ill: Corel.)

Det här är en framställning av de vise männen som man sett ganska ofta, tre stycken ridande på kameler. (Ill.. Corel.)

att tacka för detta också.

Den första folkräkningen

Kejsar Augustus hade bestämt att det skulle bli en folkräkning och beskattning av invånarna i hela det romerska riket, för att han skulle få reda på resurserna i hela sitt rike. Detta krävde att alla återvände till den stad från vilken deras familj härstammade ifrån. Betlehem var den stad till vilken alla som härstammade från Kung David skulle återvända.

Kvirinius

Folkräkningsordern gavs av Augustus år 8 f Kr, men den utfördes i en provins i taget. I provinsen Italien skedde folkräkningen 8/7 f Kr. I själva Rom 7/6 f Kr. Då det gäller Judéen, anger Lukas att det skedde då "Kvirinius var landshövding över Syrien". Senator P Sulpicius Kvirinius var landshövding över Syrien i två olika omgångar.

Som Lukas anger var detta första gången en skattskrivning skedde i det romerska riket. Första gången Kvirinius var landshövding över Syrien var i fem år under de homonadensiska krigen, då som en slags militär landshövding. Sedan blev han rådgivare till Gaius Ceasar år 1 f Kr. Här kan man tillägga att den kristne historikern Tertullianus anger att den judiska folkräkningen skedde då Sentius Saturninus var prokonsul över Syrien. Han skötte de dagliga angelägenheterna då det gällde styret över provinsen, vilket inkluderade Judéen. Han avgick tidigt år 2 f Kr och ersattes av Quinctillius

Varus ungefär ett år innan Herodes död. Denne var kung över Judéen.

Dessa fakta tyder på att folkräkningen som Josef och Maria hade deltagit i hade färdigställts sent år 3 f Kr. Detta bekräftas av tiden för Herodes död. Enligt Mattues, gav Herodes order om slakten av alla barn under två år, på grund av uppgiften då stjärnan hade visat sig för första gången för de vise männen. Om vi därför räknar bakåt två år från datumet för Herodes död, skall detta ge oss tillfället för då stjärnan visade sig första gången och den ungefärliga tiden för Jesusbarnets födelse.

Herodes död och månförmörkelsen

Josefus anger att Herodes dog kort tid efter en månförmörkelse som kunde ses från Jeriko, och strax före påsk. Det är denna uppgift som har orsakat mycket förvirring i historiska kretsar. Det finns nämligen fyra månförmörkelser att välja mellan. Här finns det ett viktigt faktum som ofta förbisetts, som kan hjälpa oss rätt. Den judiske historikern Josefus, skriver att en judisk högtid firade Herodes död den andra dagen i månaden Sebat. Att lägga märke till här är att bara en av månförmörkelserna passar riktigt bra med detta datum, den som skedde den 9 januari år 1 f Kr. Den 2 Sebat infaller bara 15 dagar efter den månförmörkelsen. Detta skulle betyda att Herodes dog den 24 januari år 1 f Kr. I överensstämmelse med detta måste stjärnan ha visat sig år 3 och (ev hela perioden fram t o m) 2 f Kr.

Detta står i överensstämmelse med att folkräkningen avslutades sent på året år 3 f Kr.

Fårens lamning

Då det gäller tiden på året då Messias föddes ger oss Lukas ytterligare uppgifter. Han skriver att herdarna vaktade över fåren på natten. Det är bara vid två tillfällen då detta sker, nämligen då fåren lammar på våren och på hösten. Under resten av året fanns de i säkerhet i fållorna för att skydda dem mot vilda djur. Att lägga märke till i sammanhanget är också att fåren vid Betlehem användes till offerttjänsten i templet.

Kvinnan på himlen

Det var här, till dessa herdar, som änglarna gav budskapet om Guds lamms födelse, som skulle komma att utgöra det slutgiltiga offret för världens synd. Vi kanske kan precisera tidpunkten ytterligare för Jesu födelse. Uppenbarelseboken 12 berättar att Messias födelse skedde då stjärnbilden Jungfrun (kvinnan på himlen) var klädd i solen och hade månen vid sina fötter. Detta säger oss att Jesus föddes då solen och månen befann sig i stjärnbilden Jungfrun. Detta ger oss tiden för nymånadshögtiden i september eller strax därefter. Detta stämmer in på tiden för höstlamningen. Dessutom är det samtidigt som de tre judiska högtiderna på hösten, Nyårsfesten, Försoningsdagen och Lövhögtiden ("Tabernakel[tält]högtiden"). Här kan vi lägga märke till att Johannes evangelium i 1:14 talar om att "Ordet blev kött och bodde (tabernaklade, tältade) bland oss". Nymånadshögtiden var den 10 september och Lövhögtiden började den 25 september år 3 f Kr. Jesu födelse skulle ha kunnat inträffa någon gång mellan dessa datum.

Ljusfesten

Varför firar vi då Jesu födelse den 25 december? Till det finns det fyra orsaker. Den judiska högtiden Chanukka, tempelinvigningens fest eller ljusfesten, infaller då. Vid detta tillfälle tänder de

Barry Setterfield målar upp en bild av flera olika himlakroppar som observerades vid Sipparinstitutet i Persien och fick en officiell politisk delegation åtföljd av persiskt kavalleri att bege sig till den judiska huvudstaden för att slutligen vägledas sista biten av Guds härlighet. (III EÖ med hjälp av bildmaterial från Corell och NASA.)

judiska barnen Ljus, sjunger sånger och ger gåvor för att fira ett under som skedde med tempelljusstaken Menoran (den sjuarmade ljusstaken) år 165 f Kr. De första kristna var nästan alla judar och de andra judiska högtiderna var sammanknutna med Messias tjänst på något sätt, snarare än med hans födelse. Det verkar naturligt att fira minnet av Hans födelse vid detta tillfälle, Han som är Världens Ljus (Joh 8:2) och som uppmanar sina efterföljare att hålla sina lampor brinnande under det att de väntar på att Han skall komma tillbaka (Matt 25).

Ljusfesten inträffar den 25 Kislev. Det motsvarar vår månad december. Fram till 1583 e Kr, vid den tid då den gregorianska kalendern infördes, var 25 Kislev och 25 december samma dag. I och med införandet av den nya kalendern skildes dessa dagar åt. England införde inte den nya kalendern förrän 1752 e Kr. Då hade kommit ur fas med resten av Europa med 11 dagar.

Vintersolståndet

Den 25 december firades också av romarna, en högtid som kallades Saturnalia, då man firade vintersolståndet, den längsta natten på året. På norra halvklotet inträffar detta numera den 21 eller 22 december, men vid den tiden inträffade det den 25 december. På denna dag firade romarna födelsen av den Nya Solen, då dagarna blev längre, och ljuset vann över mörkret. Romerska kristna på den tiden såg en möjlighet att ge denna högtid ett nytt innehåll. De firade också "den nya solen" i enlighet med Malaki 4:2 – då Rättfärdighetens sol steg upp med läkedom under sina vingar.

Den 3 februari 313 e Kr i Milan, Italien utfärdade kejsar Konstantin en förordning enligt vilken man accepterade kristendomen i hela det romerska riket. Det kommer därför inte som någon överraskning att den 25 december 354 e Kr var den första dokumenterade juldagen. Under den romerska kejsaren Justianus blev den en officiell högtid ungefär 550 e Kr.

De vise männen

Alla astronomiska data pekar på att 25 december också var det datum då stjärnan visade sig för sista gången, då Jesus var 15 månader gammal år 2 f Kr, och de vise männen gav sina gåvor till den unge Messias. Vilka var då de vise männen?

Från Persien

Vi har sett i det tidigare resonemanget här att Jesus sannolikt föddes i september år 3 f Kr. Vi har också noterat anledningar till varför Jesu födelse firas 25 december. En av anledningarna till detta inbegrep de vise männen och sista gången som stjärnan visade sig. Men hur vet vi detta och vilka var de vise männen?

Matteus 2:1 säger oss att de kom från Östern, dvs öster om Judéen. Judéen var en buffertstat mellan det spretiga Romarriket i väster och det sagolika Persiska väldet under Partherdynastin i öster. Varje gång under denna tidsperiod som perserna och romarna möttes i krig, vann nästan alltid per-

serna. Deras snabba kavallerier kunde slå ut de romerska legionerna fullständigt. Det persiska väldet kontrollerade också sidenvägen till Indien och Kina. Gåvorna som de vise männen kom med till Jesusbarnet, guld, rökelse och myrra, var det bästa som denna handelsväg kunde uppbringa.

Magoi

Då det gäller identiteten på de vise männen, beskriver Matteus dem med ordet "magoi". Då vi för över detta ord i sitt persiska sammanhang framträder något mycket intressant. Partherdynastin sköttes av något som kan liknas vid ett parlament. Det kallades Megistanes. Underhusets medlemmar kallades Sophoi, eller "De visa". Överhusets medlemmar kallades Magoi, eller "De stora". Det var dessa Magoi, kungamakarna i deras välde, som kom för att besöka Jesus. De var inga astrologer, de var politiker, och de var fler än tre, även fast bara tre slags gåvor nämns.

Politisk delegation

Denna delegation av styresmän från Persien trängde 750 km in på romerskt territorium. De var naturligtvis eskorterade av snabba kavallerier, sådana som på denna tid alltid vann över romarna. Dessa perser var de bästa ryttarna i den dåtida världen. De använde alltid hästar som transportmedel, kameler användes endast till packningen. Det var inte underligt att Herodes var bekymrad, och hela Jerusalem med honom. Han hade en liten armé från en främmande makt utanför Jerusalems portar. Och besöket skedde också vid en mycket olämplig tidpunkt. Herodes garnison av soldater som normalt skyddade Jerusalem var iväg och hjälpte kejsaren i de homonadensianska krigerna. Jerusalem var praktiskt taget oskyddat. Dessutom var nyheterna som besökarna kom med inte goda. Dessa Magoi proklamerade att en medtävlare till Herodes tron hade fötts. De hade dessutom kommit för att visa denne barnakung sin aktning, och deras armé var där för att understödja dem. Detta var en besvärlig incident för Herodes, men han spelade sina kort väl.

Det judiska arvet i Persien

Men varför gjorde då dessa Magoi en sådan påfrestande resa över huvud taget? Det fanns tre anledningar. Den hebreiska profeten Daniel hade hållits högt i aktning i det persiska hovet. I Daniel 9, kunde dessa Magoi läsa profetian om Messias offer i form av en man som rycktes bort i sina bästa år ("i mitten av livet", en strof som finns med i en del varianter av Daniels bok, dvs vid en ålder av ca 35 år. Uttrycket finns också med i Ps 102:24).

Att Jesus var ca 35 år då han dog kan vi förstå av flera uppgifter sammantagna. Luk 3:23 säger att han var *ungefär* 30 år då han började sin verksamhet, dvs inte exakt 30 år. Han kunde mycket väl ha varit litet äldre, vilket också stämmer med judisk tradition då det gäller den ålder vid vilken en man kunde bli lärare. Vi har också uppgiften att det var i Tiberius 15:e regeringsår som Johannes började predika och döpa. Tiberius började regera 19 aug 14 e Kr. Det 15:e året var alltså 19 aug 29 e Kr - 18 aug 30 e Kr. Det är inta alls osannolikt att anta att Johannes började sin verksamhet på våren/sommaren år 30 e Kr. Jesu dop skedde ca två veckor före den första påsken (av tre) som nämns i evangelierna, Joh 2:13, dvs sannolikt tidigt år 31 e Kr. Den tredje påsken som nämns, då Jesus korsfästes, inträffade således år 33 e Kr. Då var Jesus 35 år om han föddes år 3 f Kr (år 0 existerar inte, mellan år 1 f Kr och år 1 e Kr är det ett år).

Magoi visste att Messias skulle födas efter 483 babyloniska år (360 dagars-år) i enlighet med ett speciellt dekret. Som det skulle visa sig, blev detta dekret utfärdat av den persiske kungen Artaxrexes i hans 20:e år, vilket inträffade 445/444 f Kr. Magoi visste därför i konsekvensens namn tiden för Messias födelse, ca 3/2 f Kr enligt vår tideräkning idag (483 360-dagars-år är ungefär 476 365-dagars-år).

En annan anledning var den mesopotamiske profeten Balaam som hade förutsagt att stjärnan skulle komma som skulle förkunna Messias för alla Israels stammar (se 4 Mosebok 24). Slutligen hade Zoroaster, som enligt medeltida historiker (t ex Abulfaragius

[1226-1286] och dr Thomas Hyde [1636-1703]) var lärjunge till Daniel, tagit med dessa profetior i sin skrift, Zend Avesta. Och zoroastrismen var statsreligion i Persien vid tiden för Jesu födelse. Den förutsade att det skulle födas en Kung, Messias, hos judarna, och att hans kommande skulle förutsägas av tecken på himlen i stjärnbilden Jungfrun.

Vad var stjärnan

Detta leder oss till att ta reda på vad detta tecken på himlen var för något. Vad var stjärnan som syntes på himlen år 3 och 2 f Kr. Innan vi fortsätter är det viktigt att notera att det ord som översätts "stjärna" kunde ha flera olika betydelser på den tiden. Det kunde betyda allt möjligt, som uppflammande ljus, stadigt ljus eller något sken som rörde sig över himlen. Det kunde avse norrsken, solen, månen, eller en stjärna. Man kunde mena ett underligt sken på himlen, en blix, ett underligt belyst moln, en planet eller en grupp av flera planeter (även idag inbegrips planeter i begreppet stjärna, där fixstjärnor ["fasta" stjärnor] är icke-planeter).

Att det var en tvåårsperiod under vilken stjärnan eller objektet syntes eliminerar automatiskt flera alternativ. En meteorsvärm håller bara på ett par veckor som längst. En nova eller instabila stjärnor skiner längre, men håller sällan på så länge som två år. När man letar igenom listan över astronomiska händelser för denna tid, hittar man bara en nova som inträffade ungefär vid denna tid, en svag nova år 4 f Kr. Supernovor räcker längre. Men återigen hittar vi ingen som passar. Bara två supernovor fanns "ungefär" vid denna tid, en år 134 f Kr, och en 173 e Kr.

Då vi tittar närmare på vad Matteus skriver, finner man att stjärnan visade sig i öster, rörde sig över himlen jämfört med bakgrunden av stjärnhimlen och gick före Magoi till Judéen. Det är bara kometer, planeter eller grupper av planeter som kan uppföra sig på detta sätt. Kometer kan röra sig över himlen på detta sätt med 1-2° per dag. De brukar kunna vara synliga för blotta ögat i ca 100 dagar. Att resa från Persien till Judéen på den tiden tog antagligen ungefär 6 veckor. En komet

skulle då kunna vara synlig länge nog för själva resan. Men ingen komet är synlig i två år, och det finns ingen komet noterad för astronomiska händelser under år 3 och 2 f Kr. Halleys komet for förbi 11 f Kr. En annan komet syntes 4 f Kr. Men båda dessa var för tidiga. Stjärnan kan därför inte ha varit en komet.

Planeter

Då återstår möjligheten att den var en planet eller en grupp av planeter. Då man letar efter tänkbara kandidater här, träder ett fascinerande händelseförlopp fram. Den 1 augusti år 3 f Kr börjar dramat spelas upp med Jupiter som stiger upp som ett signalljus i det första gryningsljuset. Den 13 augusti stod Venus och Jupiter mycket nära varandra då solen var på väg upp. Den 18 augusti kom Merkurius fram från solens bländande ljusskiva, och den 1 september stod Merkurius och Venus 1/3° från varandra i stjärnbilden Lejonet.

Detta var faktiskt dramatiska händelser. Astronomerna som var stationerade vid Sipparsinstitutet lade stor vikt vid vad som hände. Jupiter ansågs vara kungsplaneten. Den hade lämnat solen, Fadersguden, för att förenas med Venus, jungfrumodern, i stjärnbilden Lejonet, som är symbolen för Juda stam i Israel. Dessutom hade Merkurius, Guds budbärare, kommit ut från solens bländande närhet för att stå tillsammans med Venus, jungfrumodern, då dagen grydde.

Den 14 september år 3 f Kr, liksom den 17 februari och den 8 maj 2 f Kr, stod Jupiter, kungsplaneten, alldeles intill Regulus, den starkaste stjärnan i Lejonet, som också representerar kunglighet. Sedan följde ett klimax i detta händelseförlopp. Den 17 juni år 2 f Kr verkade de två starkast lysande planeterna i solsystemet att kollidera. De stod endast 1/50° ifrån varandra och verkade sammanfalla till en stor ljusboll. Detta var något som aldrig setts tidigare. Men detta var inte allt. Den 27 augusti år 2 f Kr blev det ett storslaget möte av planeterna i Jungfrun. Jupiter och Mars stod bara 1/7° från varandra och mycket nära stod också Merkurius och Venus strax innan solen steg upp på himlen.

Tecknet för avresan

Detta dramatiska händelseförlopp som avslutades i Jungfrun uppfyllde det som omtalats om Stjärnan i Zend Avesta, zoroastrismens skrift. Men sedan lämnade Jupiter de andra planeterna i gryningen och rörde sig västerut. Detta var tecknet som Magoi väntat på. Jupiter var "huvudpersonen" i det som hände med Stjärnan, och den ledde dem mot Judéen. Och de gav sig iväg. Från detta ögonblick i mitten av november, gick kungsplaneten Jupiter faktiskt framför dem på himlen mot Judéen. Sex veckor senare då Magoi tittade upp mot himlen strax före gryningen stod Jupiter på Jerusalems meridian strax söder om staden. Den syntes stå över Betlehem 65 grader över den södra horisonten.

Vid just denna tidpunkt inträffade finalen av händelseförloppet på himlen. Jupiter hade nått sin västligaste punkt och rörde sig inte längre i förhållande till stjärnhimlen "bakom" sig. Nu "stod den still" över den plats där det unga barnet fanns. Märkligt nog befann sig också solen i sin sydligaste position för året och också den "stod still" i förhållande till stjärnhimlen bakom, då det var vintersolståndet. Vintersolstånd betyder just att solen står still. Jupiter var åter på väg in i stjärnbilden Jungfrun som Zend Avesta förutsagt. Detta hände 25 december år 2 f Kr. Det var en unik sekvens av händelser som hade fört Magoi till Betlehem.

Guds härlighets moln

Men vänta lite! Det finns ytterligare en viktig detalj. Matteus 2:9-11 säger att det var något som utmärkte själva huset som Jesus hade bott i, i bortemot 15 månader. Planeter och stjärnor kan inte märka ut en enskild byggnad. Vad är svaret på denna bibliska gåta?

Genom hela Bibeln har Gud gång på gång uppenbarat sig för sina tjänare genom något som ofta kallats Shekinah, Guds härlighet. Israels barn vägledades från Egypten till Kanaan genom en molnstod på dagen och en eldstod på natten (se 2 Mos 13:21, 22 etc). I 1 Mos är den beskriven som ett flammande ljussken, ett skinande föremål vid ingången till Edens lustgård. Den härlighet som Gud talade ur till patri-

arken Job uppträdde som ett klart skinande virvlande moln. Abraham såg detta härlighetens moln vid solnedgången utanför sitt tält som ett brinnande röksken. Hesekiel blev vittne till Shekinah i vilket Gud omslöt sig själv med en virvlande eld.

För Magoi var detta ovanliga och skinande moln också ett ljusfenomen på himlen som kunde kallas en "stjärna". Den beskrevs av Baalam då han såg ner på Israels härskaror. De vise männen hade också tillgång till Daniel 7, där Shekinah bl a beskrivs som "Himmelens skyar", som kommer med Messias, människosonen. Denna Herrens härlighet omslöt också herdarna strax innan änglarna proklamerade Messias födelse för dem. På ett liknande sätt fanns nu Guds härlighet där, då de persiska Magoi anlände till Betlehem i den tidiga gryningen, och märkte ut det hus där Messias fanns. De förstod att detta var tecknet på var Messias fanns. De hade sett de skinande planeterna på himlen. Nyckelplaneten hade lett dem till Judéen och stod nu över Betlehem för dem. Slutligen, med Guds härlighet som ett tecken över huset, förstod de vise männen från Persien att deras sökande var över. De hade funnit den som Davids stjärna talar om – Israels stammars Messias, som skulle bli världens Frälsare.

Din Messias

Är ditt sökande efter Messias över? Kom ihåg att de vise männen gav sig iväg på sin resa med en barnlik tro på profetiorna i Daniels bok och på det som Baalam profeterat om i Skriften. I den djupa vintern gav de sig ut på en lång och svår resa djupt in på fiendens område för att hylla Kristus, Messias. Idag väntar Han på ditt gensvar. Vill du böja dig inför Honom som Kung och Herre i ditt liv? Det är det julen handlar om. Messias har kommit för att regera som Kung – först och främst i vars och ens liv, sedan från Davids tron över hela världen vid sin återkomst. Vill du ge Honom det enda offer som duger nu – att lämna över tronen i ditt liv till Kristi, Messias kontroll, utan förbehåll? Valet är ditt, och konsekvenserna är eviga.

Stjärnan –

Korta fakta om tidpunkten för Jesu födelse

INLEDNING

Dessa korta fakta förtydligar den föregående genomgången och ger ytterligare uppgifter i sammanfattad form.

De två berättelserna om Jesu födelse – Matteus 2 och Lukas 2 – ger oss två vägledningar till tiden för Kristi födelse. Detta födelsedatum måste fastställas på ett ungefär för att vi ska kunna veta när Stjärnan visade sig.

1. Luk 2: Den folkräkning som kejsar Augustus gett order om orsakade en överbefolkningsliknande situation i Betlehem.

Ledtråd 1: Denna uppgift ger oss (endast) den tidigaste tidpunkt vid vilken Jesu födelse kan ha ägt rum då folkräkningen tog tid att genomföra.

2. Matt 2: Samspelet mellan de vise männen och kung Herodes. Hans påbud att alla barn under 2 år skulle slaktas. Han dog strax efteråt.

Ledtråd 2: Herodes död ger den senast möjliga tidpunkten för Jesu födelse och den efterföljande flykten till Egypten för Josef, Maria och Jesus.

TRE SAKER SOM KAN FÖRVILLA

1. Tre kalendrar. Tre olika kalendrar användes på denna tid. Deras förhållande till vårt f Kr/e Kr-system måste klargöras.

2. Herodes död. Herodes död är historiskt sammankopplat med en månförmörkelse som syntes från Jerusalem och Jeriko. Det finns fyra alternativ.

3. När började kejsar Augustus regera? En del tidsuppgifter anges i form av antal år av kejsar Augustus regeringstid. Augustus karriär har tre möjliga startdatum som man kan börja räkna ifrån.

KLARGÖRANDE AV DESSA TRE SAKER SOM KAN FÖRVILLA

1. Tre kalendrar.

A. Vårt nuvarande f Kr/e Kr-system inleddes 527 e Kr av abboten i Rom, Dionysius Exiguus. Observera att år 0 inte existerar. 1 januari år 1 e Kr kommer dagen efter 31 december år 1 f Kr.

B. Den varroanska kalendern som användes av romarna gav tidpunkter som benämndes AUC (Ad Urbe Condita – från grundandet av staden Rom). Denna kalender var kalibrerad med det olympiska systemet.

C. Det olympiska systemet baserades på en fyraårs-cykel för de olympiska spelen. År 1 i detta system inträffade 23 år före år 1 AUC.

D. Den seleukidiska kalendern börjar med

Seleukus I:s första regeringsår i Babylonien. Detta inträffade det första året av olympiad 117.

E. Seleukidernas kalender användes av syrianska kristna i Libanon till mitten av 1900-talet. Detta ger en kontrollreferens till e Kr/f Kr-systemet.

Slutsats: AUC-systemet började 21 april 753 f Kr. Det olympiska systemet började 1 juli 776 f Kr. Seleukidernas period började 3 april 311 f Kr. Denna synkronisering av systemen behövde göras för att kunna klargöra många av de tidsuppgifter som ges i historiska skrifter.

2. Tidpunkten för Herodes död.

A. Josefus angivelse – Herodes dog strax efter en månförmörkelse som kunde ses i Jerusalem och i Jeriko och en tid före påsk.

B. Endast fyra månförmörkelser inträffade omkring Herodes död.

I. Den första inträffade 15 september 5 f Kr. Den kan uteslutas då den inträffade för sent i förhållande till påsk.

II. En partiell månförmörkelse inträffade 13 mars 4 f Kr. Påskens började 12 april.

III. En fullständig månförmörkelse 9 januari 1 f Kr.

IV. En fullständig månförmörkelse 29 december 1 f Kr.

Att lägga märke till: Det har ofta antagits att Herodes dog ungefär 1 april 4 f Kr med utgångspunkt från punkt II ovan. Många andra dateringar har gjorts med utgångspunkt från detta antagande. Punkt C nedan är därför avgörande.

C. Uteslutande av alternativen av de återstående tre möjliga månförmörkelserna.

I. Josefus nämner för många händelser för att dessa ska kunna rymmas mellan Herodes död och påskens om detta skulle ha skett år 4 f Kr. Detta pekar på de två månförmörkelser som inträffade år 1 f Kr.

II. Det finns en judisk högtid som firar Herodes död den 2 Sebat. Detta går inte att förena med månförmörkelsen år 4 f Kr. Den 2 Sebat infaller ca 15 dagar efter båda förmörkelserna år 1 f Kr.

III. Tidiga kristna historiker anger Jesu födelse senare än 4 f Kr och före förmörkelsen 9 januari år 1 f Kr. Detta skulle kunna eliminera förmörkelsen 29 december år 1 f Kr.

Slutsats: Josefus månförmörkelse inträffade troligen 9 jan år 1 f Kr. Då dog Herodes ungefär 24 jan år 1 f Kr. Den mindre troliga månförmörkelsen 29 dec år 1 f Kr skulle peka på att Herodes dog ca 13 jan år 1 e Kr.

Att lägga märke till: Herodes lät döda alla barn under två år. Detta pekar på att Jesus kan ha fötts någon gång mellan år 3 och 2 f Kr.

3. När började kejsar Augustus regera?

A. Julius Caesar utnämnde Octavianus till sin son och arvtagare i sitt testamente. Julius mördades 15 mars 44 f Kr. Testamentet trädde i kraft 17 mars. Octavianus och Markus Antonius regerade tillsammans från 17 mars 44 f Kr.

B. En kontrollreferens till Herodes: Antonius utnämnde Herodes till kung över Judéen sent på vintern 39 f Kr. Herodes första regeringsår var därför 38 f Kr. Josefus anger att han regerade i 37 år efter sitt utnämmande.

Slutsats: Herodes dog tidigt år 1 f Kr. Messias föddes därför år 3 f Kr.

C. Den 2 sep 31 f Kr besegrade Octavianus Antonius och Kleopatras flotta vid Aktium. Antonius och Kleopatra begick självmord. Octavianus blev vid detta datum regent över Egypten och odiskutabel överbefälhavare över Roms alla legionärer.

D. Den 13 jan 27 f Kr utsåg senaten Octavianus till Augustus.

I korthet: Octavianus regerade tillsammans med Antonius från 17 mars 44 f Kr. Octavianus blev överbefälhavare över Roms alla legionärer och hela Egypten 2 sep 31 f Kr. Octavianus utsågs till Augustus av senaten 13 jan 27 f Kr.

E. Jesu födelse räknad från Augustus datum (uppgifterna tagna från 18 historiker).

I. Clements av Alexandria: Jesus föddes på det 28:e året då Egypten regerades av Augustus. Det blir 31 f Kr minus 28 år = 3/2 f Kr.

II. Eusebios tillägger att detta också var det 42:a året av Octavianus regeringstid. Detta stämmer om man räknar från 44 f Kr. Då kommer man till 3/2 f Kr.

III. Tertullianus och Origines anger vidare att Augustus regerade ytterligare 15 "fulla" år efter Jesu födelse. Eftersom Augustus dog 19 aug 14 e Kr hamnar vi återigen på 3/2 f Kr. (Uttrycket "fulla" år kan betyda några olika saker, som ger ett visst spelrum för tidpunkten. Det kan ange åtminstone 15 år. Det kan också ange att åren räknades, inte från Jesu födelsedatum, utan från datumet då Augustus tillträdde, eftersom det var hans år som räknades och då finns det tre olika datum att räkna ifrån.)

Slutsats: 18 kristna historikers angivelser ger tiden för Jesu födelse till 3/2 f Kr.

FASTSTÄLLANDE AV TIDPUNKT FÖR AUGUSTUS FOLKRÄKNING/SKATTSKRIVNING

1. Kvirinus (i Luk 2)

A. Konsul i Rom tillsammans med Messala år 12 f Kr.

B. Ledde de homonadensianska krigen

någon gång mellan år 10 och år 1 f Kr.
C. Blev rådgivare till Gaius Caesar sent år 1 f Kr.

D. Ledde en judisk folkräkning då direkt romerskt styre infördes 6/7 e Kr.

Att lägga märke till: Kvirinius var landshövding/ståthållare över Syrien två gånger. Första gången under 5 år under de homonadensianska krigen. Andra gången under den skattskrivning som inföll 6/7 e Kr. Uppgifterna som finns antyder att det första tillfället var mellan åren 6 f Kr till år 1 f Kr.

Slutsats: Folkräkningen då Kvirinius var landshövding över Syrien första gången skedde någon gång mellan 6 f Kr och 1 f Kr under de homonadensianska krigen.

2. Saturnius

A. Enligt historiker var Saturnius prokonsul över Syrien under en period mellan 5 och 2 år före Herodes död, alltså under en period mellan 6 f Kr och 3 f Kr. (Om man utgår från månförmörkelsen 29 dec istället för den 9 jan blir det mellan 5 f Kr och 2 f Kr.)

B. Den tidiga kristna historikern Tertullianus anger att folkräkningen vid Jesu födelse "utfördes i Judéen av Sentius Saturnius".

C. Saturnius avgick tidigt år 2 f Kr så snart folkräkningen var avslutad. Han ersattes av Quintillius Varus ungefär ett år innan Herodes dog.

Slutsats: Jesus föddes då både Kvirinius och Saturnius administrerade Syrien.

3. Augustus ville ha exakt kunskap om resurserna i sitt välde

A. Den geografiska information som samlades ihop av Agrippa kontrollerades av Strabo. Hans karta över romarriket med kommentarer, "Geografi", blev klar 6 f Kr.

B. En folkräkning, en sådan som invånarna i staden Rom hade varit med om sedan 28 f Kr behövdes för att göra informationen om riket komplett.

C. Inskriptionen Res Gestae ger tidpunkten för utlysandet av folkräkningen till 8 f Kr.

I. Provinsen Italien taxerades alltid ett år före Rom, 8/7 f Kr.

II. Rom beskattades 7/6 f Kr. Sedan räknades och beskattades provinsen efter provins.

III. Saturnius blev delegerad till romerska provinsen Syrien sent år 6 f Kr.

IV. Två år gick åt för att förbereda platserna och förbereda folket. Ordern utfördes år 3 f Kr.

V. Saturnius avgick då folkräkningen var klar tidigt år 2 f Kr.

Slutsats: Folkräkningen/skattskrivningen som påbjöds av Augustus utfördes i Judéen år 3 f Kr. Jesus, Messias, föddes sannolikt någon gång under år 3 f Kr.

TIDEN PÅ ÅRET DÅ KRISTUS FÖDDES (LUK 2)

1. Herdar vaktade sina fårhjordar på natten – det sker bara då fåren skall lamma vår eller höst.

2. Uppenbarelseboken 12 skulle kunna förstås så att Kristus föddes då solen och månen stod i stjärnbilden Jungfrun. Det anger födelsen till 10 september år 3 f Kr eller 29 september år 2 f Kr.

3. Joh 1:14 pekar på att födelsen skedde vid tiden för lövhyddohögtiden (taberna-kelhögtiden), som infaller 15 dagar efter nymånadshögtiden, 25 september 3 f Kr eller 14 oktober 2 f Kr.

Slutsats: Jesus föddes sannolikt i sep eller okt år 3 eller 2 f Kr.

VARFÖR FIRAR VI JESU FÖDELSE 25 DECEMBER?

1. Den judiska högtiden Hannuka – ljusfesten/tempelinvigningens högtid. Då tändes barnen ljus och sjunger sånger. Judiska kristna kände Messias som Världens ljus. Den högtiden infaller den 25 Kislev (december) i den judiska kalendarern.

2. Den romerska Saturnialifesten – födelsen av den nya solen firades vid vintersolståndet (25 dec). Romerska kristna firade ankomsten av Rättfärdighetens Son som steg upp med helande under sina vingar (Malaki 4:2).

3. Vi har tidigare i texten skrivit om att detta datum anger sista gången då stjärnan visade sig, när de vise männen besökte Jesusbarnet.

4. 25 december blev först betecknad som juldagen år 354 e Kr och blev officiell högtid under kejsar Justinianus omkring 550 e Kr.

SAMMANFATTNING OM TIDPUNKTEN FÖR JESU FÖDELSE

1. Folkräkningsordern utfärdades av kejsar Augustus år 8 f Kr och utfördes i provins efter provins. Jesus föddes efter det att detta utfärdande skett.

2. Kristus föddes under de fem år som Kvirinius första gången var landshövding över Syrien. Det betyder någon gång mellan 6 f Kr – 1 f Kr.

3. Folkräkningen/skattskrivningen utfördes i Judéen då Saturnius var prokonsul över Syrien. Saturnius avgick då den var avslutad år 2 f Kr. Jesus föddes före denna tidpunkt. Detta ger tiden för Jesu födelse till 3/2 f Kr.

4. Josefus anger att Herodes regerade i 37 år från sin utnämning till kung av Antonius i december 39 f Kr. Detta säger oss att han dog år 1 f Kr.

5. Herodes dog 15 dagar efter månförmörkelsen den 9 januari år 1 f Kr. (Det är möjligt att den aktuella månförmör-

kelsen kan ha varit den som inträffade 29 dec år 1 f Kr.) Jesus föddes innan Herodes dog, kanske upp till två år innan, dvs 3/2 f Kr.

6. Arton tidiga kristna historiker placerar Messias födelse antingen a) i det 42 regeringsåret av Augustus, vilket började 44 f Kr, eller b) i det 28 regeringsåret av Augustus styre över Egypten, vilket började i sept 31 f Kr, eller c) 15 fulla år innan Augustus dog 19 aug 14 e Kr.

Slutsats: Alla dessa fakta ger pekar på att Jesus föddes 3 f Kr (med 2 f Kr som en liten möjlighet).

Att lägga märke till: Herdarna som vaktade fåren om natten, lövhyddohögtiden, Uppenbarelseboken 12. Dessa saker tillsammans ger tidpunkten på året till september eller oktober.

Stjärnan –

Korta fakta om den och om de vise männen

INLEDNING

Fastställandet av tidpunkten för Jesu födelse till 3 eller 2 f Kr ger oss också tiden då stjärnan visade sig och det efterföljande besöket av de vise männen. Men vilka var de, var kom de ifrån och varför var de intresserade av Messias?

VARIFRÅN KOM DE VISE MÄNNEN?

Matteus anger att de kom från Östern, det betyder öster om Judéen.

1. Judéen var en buffertstat mellan det spretigt utformade Romarriket i väster och sagolika Perserriket under Parthernas dynasti i öster.

2. Det persiska väldet kontrollerade i stort sett sidenvägen till Indien och Kina. Gåvorna som de vise männen hade med sig var det bästa som världshandeln kunde uppbära.

Slutsats: De vise männen kom från Perserriket öster om Judéen.

VILKA VAR DE VISE MÄNNEN?

1. Partherdynastin styrde över Persien genom en kung och megistanes (ungefär samma sak som ett parlament med två kammare) samt rådgivare till sin hjälp.

2. Underhusets ledamöter i parlamentet kallades för sophoi, eller De Visa. Överhusets ledamöter kallades för magoi, eller De Stora. Matteus kallar dem för magoi.

Slutsats: De vise männen var magoi – kungamakare från det persiska imperiet.

HUR RESTE DE?

1. Denna delegation av regeringstjänstemän från Persien trängde 750 km in på romerskt territorium. De var utan tvekan eskorterade av kavallerienheter från armén.

2. I Persien fanns det bästa kavalleriet i den dåtida världen. De kallades för Cataphracti och vann ständigt över de romerska legionärerna vid sammanstötningar dem emellan.

3. Perserna red alltid på hästar. Kameler användes bara till att bära packing.

Slutsats: Magoi red på hästar och åtföljdes av snabba kavallerienheter till deras skydd.

VARFÖR VAR HERODES BEKYMRADE?

1. Han hade en liten armé från en främmande makt vid Jerusalems portar.

2. Det mesta av hans garnison som normalt skyddade Jerusalem var borta och krigade i de homonadensianska krigen. Jerusalem var i praktiken oskyddat.

3. Magoi proklamerade att en medtävlare till Herodes om kungatronen hade blivit född, som de ämnade understödja.

Slutsats: Jerusalem var oskyddat mot en främmande armé som förklarade att Messias hade fötts, som skulle regera Israel från Herodes tron.

VARFÖR KOM DE VISE MÄNNEN?

1. De hade tillgång till Daniels profetia som pekade på denna tid för Messias födelse.

2. De hade tillgång till Balaams profetia om Messias och hans stjärna.

3. Zoroaster hade införlivat dessa profetior i sin skrift Zend Avenda. Zoroastrismen var statsreligion i Persien vid denna tid.

Slutsats: De vise männen kom till Judéen därför att deras religions heliga skrift förutsade att det skulle födas en Messias som skulle följa judarna och att hans ankomst skulle förväntas av tecken på himlen.

VAD VAR STJÄRNAN SOM DE VISE MÄNNEN FÖLJDE?

1. Lägg märke till att ordet "stjärna" på den tiden kunde beteckna flera olika objekt på himlen. Flera olika alternativ skärskådas och utesluts.

2. Meteoror och meteorsvärmar som de i Leoniderna, även om de är imponerande, varar bara som mest några få veckor.

3. En nova, eller en instabil stjärna, varar längre. Den enda nova som registrerats vid den tiden var en svag variant år 4 f Kr. Novor varar sällan så länge som två år.

4. Supernovor är starkt lysande och det finns sådana som varat i flera år. De

vise männen förklarade för Herodes att den stjärna de följt varit synlig i två år.

A. Supernovor och fixstjärnor ("vanliga" stjärnor) kan användas för att orientera sig i nord-sydlig riktning.

B. Det finns stjärnor som passerar rakt över där man befinner sig vid en viss tidpunkt varje dag.

C. För denna form av vägledning måste stjärnan passera rakt över där man befinner sig då man är i Judéen.

D. Zoroastrismens skrift Zend Avenda förutsade att Messias stjärna skulle befinna sig i stjärnbilden Jungfrun.

E. Stjärnbilden Jungfrun passerar inte rakt över där man befinner sig då man är i Judéen.

F. Bara två supernovor finns registrerade, i tiden någorlunda nära Jesu födelse, 134 f Kr och 173 e Kr.

Slutsats: Stjärnan var inte en meteorsvärm, en nova eller en supernova.

Att lägga märke till: Berättelsen i evangelierna anger att stjärnan syntes i öster, rörde sig över stjärnhimlen och gick före de vise männen till Judéen. Bara kometer, planeter eller grupper av planeter kan uppföra sig på detta sätt.

HUVUDKANDIDATER FÖR STJÄRNAN

1. Kometer

A. De rör sig i förhållande till stjärnhimlen bakom sig med en hastighet av en eller två grader per dag.

B. De kan synas för blotta ögat i ungefär 100 dagar.

C. En resa till Judéen skulle för de vise männen ta ca sex veckor. Kometer är därmed synliga länge nog om man tänker på resan som sådan. Men...

D. Inga kometer finns noterade för 3/2 f Kr. Och ingen syntes i två år.

2. Planeter och planetkonstellationer

A. Jag har fört ett resonemang tidigare hur vissa planeter har rört sig i förhållande till stjärnhimlen bakom dem. Då två eller fler planeter syns tillsammans på stjärnhimlen tätt tillsammans, kallas det för en konjunktion.

B. Den trefaldiga konjunktionen mellan Jupiter och Saturnus i Fiskarna år 7 f Kr finns noggrant beskriven. Planeterna var ungefär lika långt isär som dubbla månens diameter. Det är ett vanligt avstånd mellan ett par planeter i en konjunktion.

C. I februari år 6 f Kr stod Jupiter, Saturnus och månen tillsammans i en slags triangel på himlen i väster. Sipparinstituet i Babylonien har skrivit ner dessa och de följande konjunktionerna.

D. Den 1 augusti 3 f Kr steg Jupiter likt en sol upp i gryningsljuset. Den fras som används i Matteus beskriver just en sådan händelse, "En te anatole". Den grekiska singularformen "anatole"

har den speciella astronomiska betydelsen av en stjärna som visar sig i gryningsstrålarna av den uppåtgående solen. Som jämförelse kan nämnas att "anatolai" betyder "öster". Den 13 augusti kl 5 på morgonen stod Jupiter och Venus 1/4 grad isär i den uppåtgående solens gryningsstrålar. Det är mindre än halva månens diameter isär.

E. Den 18 augusti 3 f Kr kom Merkurius utanför solens bländande sken. Den 1 september stod solen i Jungfrun. Merkurius och Venus var 1/3 grad isär i Lejonet.

F. Den 14 september 3 f Kr står Jupiter i konjunktion med Regulus, den starkaste stjärnan i Lejonet. Detta upprepades 17 febr och den 8 maj år 2 f Kr.

G. Den 17 juni 2 f Kr ser Jupiter och Venus ut att kollidera, de stod endast 1/50 grad ifrån varandra. De två starkast lysande planeterna på himlen lyste tillsammans i ett starkt lysande sken, en enastående astronomisk händelse.

H. Den 27 augusti 2 f Kr inträffade en stor konjunktion mellan planeter. Jupiter och Mars var 1/7 grad isär med Merkurius och Venus endast en grad från dem – i solens gryningsstrålar i stjärnbilden Jungfrun.

I. Sedan förflyttade sig Jupiter västerut. I mitten av november hade den passerat zenit och lyste i väster på stjärnhimlen, fortfarande på väg västerut. Det var vid detta tillfälle som de vise männen började sin resa.

J. Sex veckor senare, från Jerusalem, såg de vise männen Jupiter söderut över Betlehem. Vid denna tidpunkt hade Jupiter nått sitt västligaste läge, stannade och stod still mot stjärnhimlen räknat, 65 grader över Betlehem. Då var det den 25 december.

Slutsats: Denna extremt ovanliga samling astronomiska händelser skedde under år 3 och 2 f Kr. Det var sannolikt detta som var det vi brukar kalla Betlehemsstjärnan. Allting verkar passa in i den bibliska berättelsen.

HUR KUNDE STJÄRNAN MÄRKA UT EN ENSKILD BYGGNAD?

Genom hela Bibeln har Gud gång på gång uppenbarat sig för sina tjänare genom något som ofta kallats Shekinah, Guds härlighet. Israels barn vägledades från Egypten till Kanaan genom en molnstod på dagen och en eldstod på natten (se 2 Mos 13:21, 22 etc). I 1 Mos är den beskriven som ett flammande ljussken, ett skinande föremål vid ingången till Edens lustgård.

För Magoi var detta ovanliga och skinnande moln också ett ljusfenomen på himlen som kunde kallas en "stjärna". Den beskrevs av Baalam då han såg ner på Israels härskaror. De vise männen hade

också tillgång till Daniel 7, där Shekinah bl a beskrivs som "Himmelens skyar", som kommer med Messias, människosonen. Denna Herrens härlighet omslöt också herdarna strax innan änglarna proklamerade Messias födelse för dem. På ett liknande sätt fanns nu Guds härlighet där, då de persiska Magoi anlände till Betlehem i den tidiga gryningen, och märkte ut det hus där Messias fanns.

SKULLE SHEKINAH, GUDS HÄRLIGHET, KUNNA HA VARIT STJÄRNAN HELA TIDEN?

Om stjärnan hade varit Guds härlighet under hela de vise människors resa och tidigare i Persien, skulle rabbinerna ha förstått vad det var fråga om, då de vise männen anlände till Jerusalem. Stjärnan tilldrog sig dock inget allmänt intresse i Judéen eller Jerusalem. Därför kan man förstå att dess betydelse inte var uppenbar för befolkningen i området i någon större omfattning. De kanske hade lagt märke till att något hänt på stjärnhimlen, men utan att tilldra sig någon större uppmärksamhet. Bara de vise männen lade stor vikt vid vad som skedde.

De tidiga översättarna av Nya testamentet hade antagligen ringa astronomiska kunskaper och hade sannolikt inte klart för sig att uttrycket "En te anatole" är ett astronomiskt uttryck i singular, som betyder att en stjärna går upp i solens gryningsljus. Pluralformen "anatolai" däremot betyder "i öster". Detta har t ex dr Werner Keller, den tyske arkeologen, skrivit om på sid 335 i "The Bible As History" (Hodder and Stoughton, 1969). En planets uppgång i gryningsljuset på detta sätt var ett astronomiskt fenomen som noterades med intresse i astronomiska kretsar i olika högkulturer på den tiden. Slutsatsen är att en speciell stjärna, planet, var inblandad i denna uppgång i solens gryningsljus. Det verkar mot ovanstående vara mest troligt att en manifestation av Guds härlighet, Shekinah, inte skedde förrän de vise männen lämnat Jerusalem innan de kom till Betlehem.

Artikeln är översatt av Erik Österlund och finns publicerad på <http://www.idolphin.org/birth.html> Konsultationer har också skett med författaren. □

Stöd skapelsearbetet genom att ringa! Våga byta!

(Telia sköter fortfarande alla ledningar...)

Inga kostnader, man kan sluta när man vill (om något inte skulle vara som man trodde). Meddela namn, personnummer, address, telefon dagtid, dina telefonnummer (hem, stugan), samt ungefär hur mycket du ringer för per månad till Mats.Molen@swipnet.se eller skicka till Den Förhistoriska Världen, Box 3100, 903 03 Umeå eller ring 090/138466.

Då tjänar du själv ca två månadsräkningar per år och dessutom går ungefär en månadsräkning till skapelsemuseet i Umeå! (Gäller om man ringer/är internetuppkopplad genom Telia, det blir något mindre som man sparar själv i jämförelse med andra större operatörer.). Om 400 prenumeranter på Genesis kopplar in sig blir det **116 000 kr/år!!!** Då kan vi verkligen bygga museum, och ni som ringer får mer pengar över till kollekten i er hemförsamling!

Du kommer dessutom att erbjudas billigare el och **mobiltelefon** i framtiden (bland andra fördelar!)

Vill Du nå 12 000 människor i sommar?

Norra Europas största mässa i Umeå 4-12 aug, igen!
Förra gången hade vi fullt hus hela tiden!!! (Det kom ca 130 000 besökare till mässan, och vi nådde knappt 10 % med information om ursprungsfrågorna.)

Vi kunde dock inte ta hand om alla besökare, eftersom de flesta som jobbade åt oss inte kunde mycket om vår förening och ursprungsfrågorna (förutom lite om evolutionsteorin...).

Vågar Du satsa på att komma hit och hjälpa till? Vi kan fixa husrum (och eventuellt något mer om det behövs).

Vi behöver hjälp av arbetsledare/medhjälpare hela sommaren (välj tid själv), samt extra hjälp att ställa i ordning NOLIA ca 28/7-3/8, under NOLIA 4-12/8, samt hjälp att städa undan från NOLIA den 12-13/8.

Om Du vill bidra med något: Skriv/maila/ring till
Den Förhistoriska Världen, Box 3100, 903 03 Umeå.
Tel 090/138466. – E-mail: mats.molen@swipnet.se,
Anmälda, ännu så länge: 2 personer.

En kurs som ger svar på tal

TOMMY LEJONKLIPPA

För ett år sedan visste jag inget om skapelsetro. Det hela började med att jag pratade om Gud med en ofrälst vän. Under vårt samtal höll han med om det jag sade. Jag gav honom direkta exempel som speglade hans eget liv. I vårt samtal drog jag ut honom på evangeliets planhalva och förklarade helheten för honom. När han befann sig där kunde han se logiken i bl a Bibelns röda tråd – blodsförbundet, Kristi brud, tabernaklet mm.

Vänner var nära att bli frälst och överlåta sitt liv till Jesus, men plötsligt drog han sig tillbaka och började försvara sig med evolutionsläran som sköld. Han slängde fram att allt var vetenskapligt bevisat. Han försvarade sig med kol 14-metoden och menade att det var vetenskapligt bevisat att Jorden var 4,65 miljarder år gammal. Han tyckte jag var naiv som trodde på att Gud hade gjort regnbågen som förbundsmärke i Noaförbundet. Regnbågen som gick att förklara på ett vetenskapligt sätt, menade han.

Jag själv visste ju att Gud fanns, men jag såg min vän bakom en sköld som jag inte förstod mig på. Jag hade aldrig hört talas om kol 14-metoden och om regnbågen visste jag inte vad jag skulle svara honom. Vårt samtal slutade med att han höll med om logiken i evangeliet som jag hade förklarat för honom, men han ville inte bli frälst för det var vetenskapligt bevisat att evolutionsläran var riktig. Evangeliet kändes bra i hjärtat, men högskoleutbildad som han var måste han hålla sig till vetenskapliga fakta, avslutade han.

Ett behov att bryta ner lögnen

Eftersom jag har en nära levande relation med Gud blev jag väldigt frustrerad över att inte kunna nå fram helt och fullt till min vän. Det var evolutionsläran, skölden, som hade stoppat evangeliet. Det hade varit en lögn som hindrat sanningen från att nå min väns hjärta.

Jag började söka efter svar och såg en annons i en tidning. Annonsen innehöll boken "Livets uppkomst" med Mats Molén. Jag köpte den och

Trunnagården är en alldeles utmärkt plats för skapelsekurser. (Foton:Morgan Mörtzell)

läste den på tre timmar. Samma vecka köpte jag även en prenumeration på Genesis.

När jag var påläst ringde jag upp min vän igen. Vi tog samma frågeställningar igen och den här gången tappade han snabbt skölden till marken. Egentligen hade han aldrig haft något riktigt bra argument för evolutionsteorin. När vi hade pratat över det hela såg det mer ut som om han levde i en yttlig Hollywood scen, där det endast hade existerat huslika frontkulisser. Han hade inte brytt sig om att gräva djupare i sin evolutionstro för att stå stadigare, utan istället hade han nöjt sig med lögnen att kulisserna var riktiga fasta hus. När jag väl öppnade kulissdörrarna för honom och visade att det fanns en helt annan värld på baksidan av kulissplanket förändrade det hans syn på livet. Det hela slutade med att han ville att jag skulle beställa Mats Moléns

nytryckta bok "Vårt Ursprung?" åt honom. Han ville veta mer om den sanning som fanns på andra sidan kulisserna.

Skapelsetrokurs på Trunnagården

Då jag själv ville veta mer om skapelsetro beslutade jag mig att gå en veckokurs med Mats Molén. Det visade sig vara en riktigt fullträff. Det var som att sätta sig i skolbänken igen med trettio andra klasskamrater, fast här var åldrarna allt från 18-75 år. Det var en härlig blandning med människor från olika samfund, även ofrälsta fanns med i gänget.

Bengt-Åke Svahn var Trunnagårdens värd och guide. Han höll även i morgonsamlingarna, där vi började dagen med bön och lovprisning. Trunnagården är ett mycket lyckat koncept för kursverksamhet. Det är en ideell

samfundsberoende kristen förening där alla kan samlas under samma tak och göra bra saker tillsammans.

Min upplevelse av personalen, kost och logi, Trunnagården-konceptet är högsta betyg. Speciellt bra var maten. Det var verkligen Herrens överflöd hela tiden. Jag tog med mig några extra bananer i början av kursen, men jag orkade inte äta upp dem. Istället fick jag ge bort dem. Det var frukost, lunch, middag och kvällsmat i ett jämnt flöde, så jag hann aldrig bli hungrig. Priset får också högsta betyg. Priset för en hel vecka inklusive kursen kostade 1300:–

En kurs för alla

Jag och alla andra kursdeltagare hade höga förväntningar på vad vi skulle få lära oss under kursens gång. I början var mitt huvud fullt med frågor, men jag märkte att Mats systematiskt svarade på alla frågor genom sitt kursupplägg. Oftast var kursdeltagarna ivriga med sina personliga frågor, men Mats hänvisade bara framåt i kursplanen. Mats ledde kursen med van hand. Han visade vetenskapliga fakta och redogjorde på ett mycket grundligt sätt om vårt ursprung, jordens och universums uppkomst. När han visade bristerna och de verkliga fakta som bygger upp både evolutionsteorin och makroevolutionen, där amöba blir till människa, så kunde vi inte annat än att skratta åt alltsammans. Han gjorde sig inte rolig över vetenskapsmännen som höll fast vid evolutionsläran. Han visade bara fakta och vad de trodde på, sedan såg vi andra det humoristiska i det hela.

Något som var mycket bra var lektionen "Etik utifrån skapelse, evolution och människans uppkomst". Här behandlade Mats evolutionsteorins konsekvenser. Evolutionsteorin bygger bl a på det naturliga urvalet, där den starkare och bäst anpassningsbara överlever, medan de svaga stöts bort och dör ut. Charles Darwin uttryckte det på följande sätt i sin bok (Människans härledning och könsroller, 1872): "Omsorg om psykiskt och fysiskt handikappade, om fattiga och gamla, är orättvist mot den mänskliga rasen. Därigenom hindras det naturliga urvalet."

Här är ett av otaliga uttalanden

En del av kursdeltagarna i Dalarna (Foto Mats-Molén.)

som visar evolutionsteorins kalla och omänskliga sida.

Kortfattat kan man säga att Mats lade grunden med vetenskapliga fakta, sedan visade han bristerna i evolutionsteorin. När inte evolutionsteorin höll för en noggrannare granskning övergick han till att se det hela genom ett bibliskt perspektiv. Med enkla logiska grepp passade han ihop vetenskapliga fakta med Bibelns historia.

Jag ska ge ett enkelt exempel: Istället för att tro att t.ex. kvastfeningen blev den fyrbenta fisken, så visade han vad man funnit och vilka fakta man hade. Vetenskapen hade funnit skelett både från kvastfeningen och den fyrbenta fisken, men inte några mellanformer eller övergångsformer som kunde stödja någon makroevolution. Tittar man på vetenskapliga fakta så visar det två olika fossil, inget annat. Hur uppkom de då när det inte finns några mellanformer? Jo, någon måste ha skapat dem.

Andra exempel är att vetenskapsmännen bygger apmänniskor av några tänder eller valar av fragment av ett käkben respektive skallben. Man inser ganska snart att allt faller vid en närmare granskning.

Mats lade en del av tonvikten på att förstå mikroevolutionen, dvs utveckling inom olika arter. Att livet anpassar sig inom en art och att detta medför jämförelsevis små förändringar hos den artens djur. Det kan t ex vara ändringar i fjäderdräkten hos fåglar. Men detta ger alltså inget stöd för att en amöba till slut blir en människa, dvs att makroevolutionen skulle vara riktigt.

– Tro på mikroevolution och Bibeln och förkasta makroevolutionen, menade Mats.

Fossilexkursion i stenbrotten

Många turer blev det till stenbrotten. Efter genomgången fossilutbildning var det då dags att med geologhammaren knacka loss de eftertraktade fossilerna. Bilkaravanen med kursdeltagarna invaderade stenbrotten ett efter ett runt Orsatrakten. Efter en timme i varje stenbrott visade vi upp vad vi funnit och sparade det bästa och åkte vidare till nästa ställe.

Jag tröttnade att leta själv, så jag letade ihop med Emil Molén, fem år. Det var mycket roligare. Vårt arbetssätt var följande: Han red på mina axlar och visade vägen. När vi kom till ett bra ställe satte jag ner honom på marken. Sedan välte jag undan stora stenar och han kraftsade fram fina fossiler som legat under stenarna. Genom detta arbetssätt placerade vi oss bland de främsta fossilletarna i karavanen.

Värdering och uppföljning

Mina förväntningar uppfylldes med råge. Jag fick mer än vad jag tyckte jag kunde ta emot. Mats visade andra vinklar som jag inte hade tänkt på tidigare. Alla frågor som jag hade blev besvarade.

Uppföljningen kommer att bli mycket bra genom den CD-skiva som erbjöds kursdeltagarna. På CD-skivan finns alla lektioner inspelade, alla overheadbilder och diabilder inskanade. □

Rovfågel eller nötknäckare?

GUNNEL MOLÉN

Någon gång bakåt i tiden sprang en jätteanka omkring i Australien och spred skräck i dess dåvarande djurvärld. Nåja, riktigt en anka var väl "Bullockornis" kanske inte även om forskarna lite skämtsamt benämner den som det. Och huruvida den spred skräck eller inte - om det tvistar de lärde.

Vissa forskare har föreslagit att, denna 300 kilo tunga fågelbjäsen Bullockornis med sin kolossala, knivskarpa näbb och sina väldiga käkmuskler livnärde sig på växter. Bullockornis skulle med lätthet kunnat skära genom, och klippa av hårda växtdelar och grenar, och även knäcka hårda nötter och frökapslar. Den tre meter höga fågeln skulle lätt nått upp till buskar och småträdd.

Andra forskare menar att Bullockornis var en rovfågel, eftersom dess huvud var betydligt större än andra växtätande jättefåglars (som exempelvis elefantfågeln och moafågeln) då den i annat fall "varit överkvalificerad för jobbet". Dessa forskare stöder sig på teorin om det naturliga urvalet, och menar att varje djur utrustats med vad som behövs för att "klara uppehållet", varken mer eller mindre – i synnerhet inte mer. För en växtätande fågel skulle det inte innebära någon fördel med ett större huvud än vad som behövdes för att repa löv eller knäcka nötter. Om Bullockornis var en växtätare skulle det innebära att evolutionen "dragit sig bort från designens frontlinje". Men något annat som direkt pekar på att Bullockornis var en rovfågel har man inte. Tanken att den var asätare har också lagts fram, men allt tonar bort i dessa jättefåglars okända förflutna.

Även beträffande diatryman eller jätterovtranan, som tidigare ansågs som en rovfågel har en teori lagts fram att den var växtätare, och använde sin jättenäbb till att knäcka kraftiga nötter. Fossil från den över två meter höga diatryman har hittats i Europa och Nordamerika, och har daterats (enligt evolutionsteorin) till 45 miljoner år.

Okända jättefåglar

Nu är Bullockornis inte den enda jättefågel i sitt slag, vars fossil har grävts fram ur Australiens anrika forntid. De "äldsta" av dessa är, enligt evolutionsteorin, daterade till 24 miljoner år, de "yngsta" till någonstans runt 50 000 och skulle även med evolutionsforskarnas tidtabeller ha varit samtida med människan. Fossilerna från Bullockornis är daterade till 15 miljoner år. Dessa fåglar är en tämligen okänd grupp för forskarna, men man har delat in dem i åtta olika arter, varav de minsta var ungefär som dagens emu i storlek, medan de största kunde bli 3,5 meter höga och väga över 500 kg. Kanske har vi här historiens största fågel, en titel som vanligen innehas av den väldiga elefantfågeln, som levde på Madagaskar ända tills för ca 300 år sedan. Ägg från elefantfågeln har för övrigt hittats i Australien, vilket indikerar att den kan ha levat även här, även om en teori lagts fram att deras ägg skulle kunnat flyta med havsströmmarna från Madagaskar till Australien. En smula osäker resa kan man tycka, även om det kanske inte vore helt omöjligt.

Även i Sydamerika har man funnit fossil från liknande, så kallade "åskfåglar", daterade till mellan 30 och 2 miljoner år. De kunde bli upp till tre meter höga, och lägga upp till 30 cm långa ägg. Arter från dessa har även hittats i Frankrike och i Florida, USA. Den största, nu levande fågeln är som bekant strutsen, där hanen kan bli upp till 2,75 meter hög och väga upp mot 135 kg. Australiens största fåglar är idag hjälmkasuaren och emun, som i mångt och mycket liknar strutsen, men blir någon meter lägre och väger ungefär hälften så mycket. Ganska så gigantiska fåglar, efter dagens mått

Teckning av en Moafågel tidigare publicerad i Creation Ex Nihilo.

Ett ben från en Moafågel. Moafågeln kunde bli upp till 3,5 meter höga och levde tills för några hundra år sedan på Nya Zeeland. Exakt när råder delade meningar om, och för närvarande pågår en diskussion härom i de vetenskapliga tidskrifterna. (Foto från "Den Förhistoriska Världen" i Umeå. Foto: Tommy Molén.)

mätt, men knappast var de uppe i samma dimensioner som jättefågeln från Australiens stolta förflutna.

Källa: Djurens värld, Förlagshuset Norden AB Malmö 1973.

Fenton & Fenton "The Fossil book" Doubleday London 1989.

Nationalencyklopedin Bokförlaget Bra Böcker AB 1998.

New Scientist 2000 vol 166 maj 27 sid 36-39. Science 2000 vol 287 sid 2250 -2254 och vol 289 sid 1472 - 1474.

Mera om jättefåglar i forntid och nutid finns att läsa i Genesis nr 4 1994. □

Skelett av Diatryma upphittat i Wyoming, nu på naturhistoriska museet i Los Angeles. (Foto: Mats Molén.)

Bokrecension

Dean L Overman, *A Case Against Accident and Selforganisation*

Rowman & Littlefield, Inc., 1997, 244 sidor

VESA ANNALA

Författaren är jurist (dr i juridik) och delägare i en juridikfirma i Washington DC. Tidigare hade han arbetat bl a i Vita Huset under president Gerald Ford. Eftersom författaren är jurist präglas bokens innehåll av ett logiskt resonemang. Istället för att dela upp boken i kapitel har Overman valt att dela upp den i sju delar med nummerade underrubriker. Bokens syfte är inte att ta ställning i konflikten mellan skapelsetro - utvecklingslära utan diskutera om de antagna processerna som gav upphov till universums och livets uppkomst bara var tillfälliga och slumpmässiga.

Bokens tillkomsthistoria (den första delen i boken) är intressant. Overman skriver att han aldrig hade tänkt att skriva den. Idén uppstod när han hade läst en artikel i *Telicom* (en tidskrift som ges ut av International Society for Philosophical Enquiry. I ett artikeln hade man påstått att eftersom Miller-Urey experiment om livets uppkomst på jorden (om spontan uppkomst av livets beståndsdelar, aminosyror) tycks fungera är individer fria att välja meningen och målet för livet utan att behöva ta hänsyn till några övergripande normer.

Overman ville bemöta några idéer i artikeln och skrev en insändare. Den blev dock fem sidor lång och redaktören accepterade bara två sidor långa insändare. Overman kunde inte korta ner texten, och då växte inlägget fram till en bok på över 200 sidor.

Förordet till boken har skrivits av den kända tyske teologen Wolfhart Panneberg. Enligt Panneberg är boken ett välargumenterat dokument mot den moderna världsbildens två huvudföreställningar: universums och livets spontana uppkomst genom tillfälliga slumpprocesser.

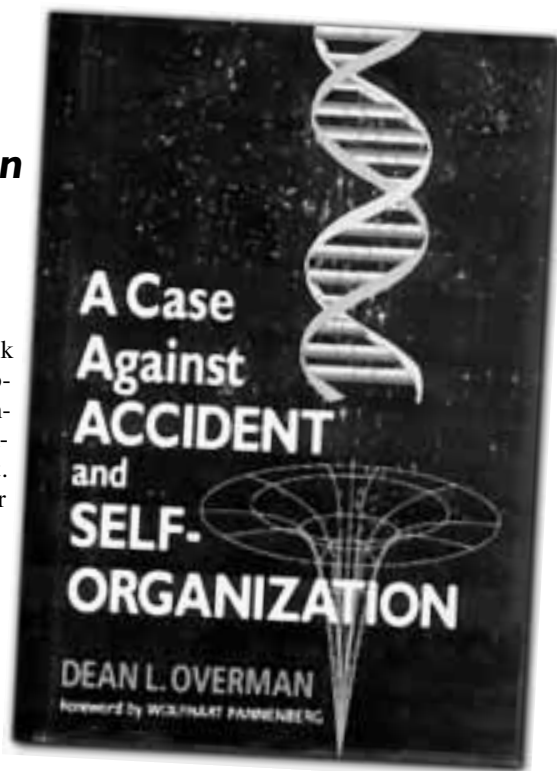
I del två diskuterar författaren bl a den språkliga och matematiska logiken som har med hans frågeställning att göra. Han tar upp syllogismer (logiska slutledningar), extrapolationer (ett försök att uppskatta det som ligger utanför det kända med det kända, som t ex att härleda en storskalig evolution från mikroevolutionära förändringar), dolda antaganden och uppfinningar (påhitt) i matematiken, cirkelresonemang, misslyckanden att bekräfta hypoteser etc. Del två slutar med en diskussion om logikens begränsningar och kvantmekaniken.

Del tre utgör en förödande kritik mot idén om livets spontana uppkomst i död materia. Kritiken grundar sig på olika sannolikhetsberäkningar olika forskare har gjort. Utifrån dessa forskare sammanfattar Overman:

”Redogörelsen (eller fakta) mot slumpen är tvingande. Levande materia på dess enklaste nivå är oerhört invecklad. Upptäckter inom molekylärbiologin avtecknar en värld av häpnadsväckande komplexitet. Bara en enda bakteriecell består av miljoner och åter miljoner atomer och en oerhörd mängd av instruktioner och information... [Men] den enorma komplexiteten i en enkel cell bleknar fullständigt i jämförelse med den mänskliga hjärnan som består av mer än tio miljarder nervceller som var för sig innehåller från tio tusen till hundra tusen fibrer som sammanlänkar hjärnceller så att det totala antalet kopplingar mellan hjärnceller uppgår till 10^{15} . Detta är en oerhört stort siffra, framförallt när man beaktar att varje fiber i hjärnan tillförser en speciell funktion i hjärnans totala kommunikationssystem. För att ge en aning om vad det handlar om är dessa sammankopplingar 100 gånger mer än all nätverkskommunikation på jorden! Sannolikheten att en intelligens som människan skulle kunna skapa ett sådant system är oerhört liten. Argumentet att ett sådant system blev till genom slumpen är ren godtrogenhet.” (sid 66)

I del fyra diskuterar Overman problemet med komplexitet, nämligen hur genereras tillräcklig informationsinnehåll? Ett problem som vetenskapsmän inte tycks ha förstått är att man blandar ihop ordning och komplexitet. Ordning kan uppstå spontant men inte komplexitet. Komplexitet har med information att göra. Man kan ha en lång rad bokstäver i en prydlig ordning som t ex AETYPKSG-TRBVH, men denna ordning av bokstäver är tom på information. Det som vetenskapsmännen behöver upptäcka är teorin som förklarar komplexitetens, inte ordningens, uppkomst.

Författaren diskuterar olika scenarier (modeller) som har skapats för att förklara livets uppkomst. Ingen av dessa har blivit

övertygande. Som slutkläm har Overman citerat Hubert Yonkey som skriver att vi ”måste sammanfatta [vår diskussion] att det inte för närvarande finns någon godtagbar vetenskaplig förklaring till livets uppkomst.”

Del fem tar upp livets uppkomst i ett kosmologiskt perspektiv. Eftersom vi kan föreställa oss ett oändligt antal universa som avviker från vårt men som inte skulle kunna upprätthålla liv, kan vi åter med hjälp av sannolikhetskalkyler titta på hur stor chansen är att ett universum som vårt skulle ha kunnat uppstå av en ren händelse. Sannolikheten är obefintlig. Detta leder Overman till att diskutera den s k antropiska kosmologiska principen (alltså att universums uppkomst endast kan förstås utifrån människan). Universum uppstod för människans skull.

I del sex diskuterar Overman de etiska konsekvenserna som tron på universums och livets slumpmässiga och icke-personalistiska ursprung för med sig.

”Om man håller fast vid en icke-personalistisk början för universum och livet, kan ingen säga vad som är rätt och fel. Om universums tillblivelse bara var en tillfällighet, kan det inte finnas några absoluta normer och utan absoluta normer ingen moral. Rätt och fel ger bara uttryck för samma meningslöshet.” (sid 177).

Men, som Overman säger, för judar, muslimer och kristna är inte det goda detsamma som det onda. Tortymord är inte detsamma sak som en varm omfamning. För kristna, judar och muslimer är Gud universums absoluta norm.

I del sju drar Overman slutsatser från

Norsk bok på svenska om skapelsetron och utvecklingsläran

Kristian Kapelrud, *Utvecklingsläran – teori eller fakta?*

Mediagruppen, 2000, 80 sid. ISBN 9188092631

Det har varit tunt med böcker på svenska i några år, som behandlar skapelsetron och utvecklingsläran. Mats Moléns *Vårt Ursprung?* har varit slutsåld, men nu äntligen kommit ut i ny upplaga. Och Mediagruppen har översatt och gett ut en norsk bok av Kristian Kapelrud som nyligen kommit ut, med titeln *Utvecklingsläran – teori eller fakta?*

De nio kapitlen i boken var ursprungligen en artikelserie i den kristna veckotidningen *Magazinet* i Norge. Artikelserien rönt stort intresse och man beslutade därför att göra en bok av den. Fil dr Willy Fjeldskaar och fysikern Krister Renard, som är bekant genom artiklar i *Genesis*, har varit sakkunniga rådgivare till olika kapitlen.

Som titeln på boken anger, utgör en stor del av boken en kritisk granskning av utvecklingsläran. Kapitlen i boken börjar med vanliga påståenden från sådana som tror på utvecklingsläran.

Deras utsagor besvaras på ett lättfattligt sätt. Kapitlen avslutas med frågor som det kan vara svårt för evolutionister att ge svar på.

Kapitelrubrikerna ger en vägledning till innehållet. *Kan fossilen ge svar? Härstammar vi från aporna? Är livet en slump? Har livet utvecklats gradvis? Massiv påverkan – Vetenskap eller ideologi. Skapelsens ålder. Så här kan det ha gått till... Detta har Gud gjort. Även ateister måste tro.* Rikligt med illustrationer gör boken lättläst.

Ingolf Kaneström, professor i geofysik vid universitetet i Oslo skriver så här om boken:

Den här boken är bra och nyttig läsning, och ger en kort orientering om

ett svårt men viktigt ämne. Även om vi som skapelsetroende också kan ha olika åsikter i enskilda frågor, har jag läst boken med glädje och intresse. Jag tror att den kommer att bli till nytta för många kristna och till hjälp för ungdomar på våra skolor.

Erik Österlund

de tidigare kapitlen. En av de viktiga iakttagelser som Overman har gjort är att fysikens och kemins lagar inte kan ha producerat liv eftersom informationsmängden dessa lagar innehåller är mycket mindre än den information som redan finns i de allra enklaste livsformerna. Därutöver kommer att naturlagar producerar förutsägbara mönster medan informationen i DNA är flexibel och oberoende av dessa lagar. (Sida 186)

De som fortfarande tror på universums och livets slumpartade uppkomst gör detta mot bättre vetande. "Annars så rationella personer", skriver Overman, "drar slutsatser [att universum och livet uppstod genom slumpen] som grundar sig varken på indicier eller logik. [Slutsatser] görs i frånvaron av indicier och mot matematiska sannolikheter." Varför drar man då dessa felaktiga slutsatser? Jo, "pga

tron på materialismens ideologi. *Credo quia absurdum est* (uttrycket betyder ungefär: "jag tror även om det är absurt"). Deras slutsatser är faktisk produkter av deras tro på materialismens ideologi. Man väljer en standpunkt som har en låg sannolikhet och utan indicier. Detta är inte ett objektiva förfarande som är konsistent med vetenskapens metoder." (Sida 182)

Eftersom livet tycks transcendera fysikens och kemins lagar måste livet vara mer än ett fysiskt ting. "Om livet överskrider fysikens och kemins lagar, i så fall blir den rationella slutsatsen att en Person, inte en slump tillsammans med fysikens och kemins lagar orsakade och alltså orsakar liv." (Sida 192)

Overmans bok är inte en lätt bok att läsa, men inte för svår heller för en som verkligen vill bli mer bekant med resonemanget kring slump och sannolikhet.

Bokens buskap är mycket övertygande som slutklämmen från boken ovan visar. Jag rekommenderar boken varmt.

Ibland undrar man vad som skulle hända för utvecklingslärans popularitet bland skilletektuella och akademiker om böcker som Spetners (*Not By Chance!*) och Overmans skulle vara en del av kurslitteraturen vid högskolor och universitet? I dag är ju utvecklingsläran mest populär bland intellektuella. Detta betyder att utvecklingsläran är *socialt* betingad. Människor på akademisk nivå tycks löpa den största risken att bli hjärntvättade av populära idéer. I brist på alternativ och i oförmåga att kritisera populära föreställningar anammar studerande i skolor och vid högskolor/universitet utvecklingsläran, och Overmans *Credo quia absurdum est* ("jag tror även om det är absurt") besannas åter och åter. □

Visst vill du att fler ska upptäcka Genesis!

Värva nya prenumeranter och vinn fina bokpremier!

Tänk vilken betydelse det skulle ha för tidningen och
föreningen Genesis om alla kunde värva en ny prenumerant var!

FOR DIG SOM INTE NOJER DIG MED EN NY PRE-
NUMERANT INFOR VI DENNA PREMIE-STEGE:

1 ny prenumerant = *Hans händers
verk* / Harold W. Clark

3 nya prenumeranter = *Livets upp-
komst* / Mats Molén

6 nya prenumeranter = *Hallmarks
of Design* / Stuart Burgess

10 nya prenumeranter = *Vårt
Ursprung, Ny uppl* / Mats Molén

*Kampanjen pågår fram till
sista februari 2001.*

Både student- och ordinarie prenu-
merationer räknas. Man får dock inte
värva sig själv. Vid fler än 10 prenu-
merationer adderas böcker till, men
upp till 10 klättrar man på stegen.

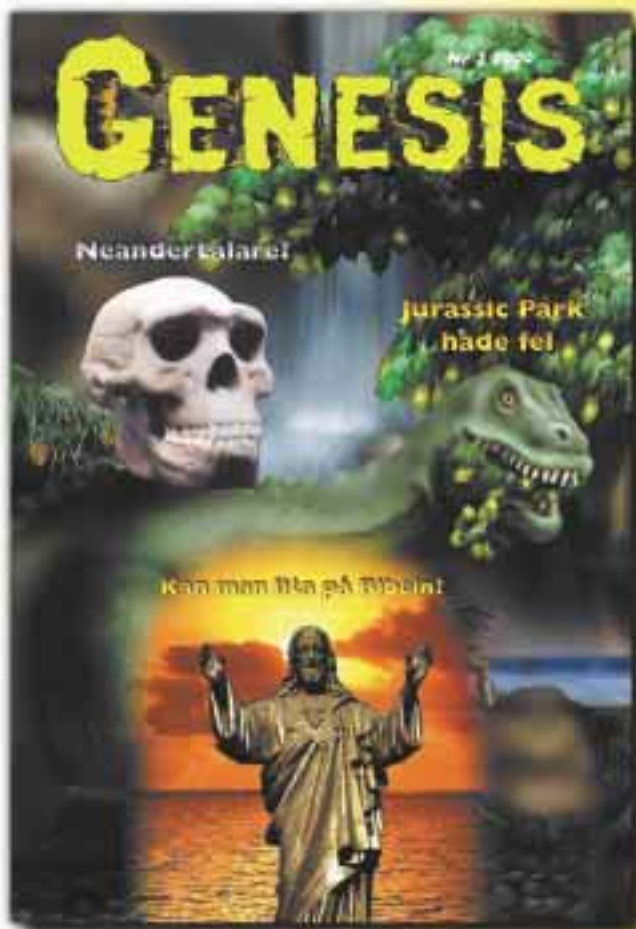
Tag vanliga, tomma inbetalningskort
och i den vänstra meddelande-rutan
skriver du "Jag som värvat:" följt av

namn och adress. Glöm inte att fylla i föreningens postgiro-nummer 29 55 88-
8, och självklart också namn och adress på den du värvat i avsändarfälten.

PRENUMERATIONSPRIS 2001: 130,- (STUD:95,-)
(FÖR DE ÖVRIGA NORDISKA LÄNDERNA LÄNDERNA SE SID 31)

*Du har alltså fram till sista februari på dig
att få så många intresserade som möjligt. Lycka till!*

**Tänk på att Genesis är den enda tidningen på svenska som skriver om
den oerhört fundamentala skapelsefrågan!**

Änglar – glöm inte bort att de finns!

SUSANNE SÖDERGREN

Idag finns ett stort intresse för änglar bland människor. I affärerna kan man t ex köpa porslinsänglar, halsband med änglar, kläder med änglamotiv, änglabokmärken och böcker om änglar. Detta intresse är ett uttryck för människors längtan efter andlighet och trygghet. Änglar har ju alltid setts som beskyddare mot det onda.

Människor har dock ofta en felaktig bild av änglarna. Ofta porträtteras änglar som små barn t ex, men enligt Bibeln vakar änglarna över barnen (Matt 18:10). De är långt ifrån att vara barn själva! Änglarna är mäktiga varelser och ofta när de uppenbarar sig för människor måste de börja med att säga:

– Var inte rädd!

Vad säger Bibeln om änglar?

Det finns också en idé om att människor blir änglar när de dör (Pippi Långstrumps mamma sägs t ex vara en ängel hos Gud). Men Bibeln lär att änglar och människor är och förblir två olika slags varelser.

Vad säger Bibeln om änglar? Veldig mycket. Änglarna omtalas ca 300 ggr i Bibeln. De förekommer i alla Bibelns böcker utom i Rut, Ester, Johannesbrevet och Jakobs brev. Den första gången de nämns är i samband med syndafallet i 1 Mos 3:24. Då Adam och Eva drivits ut ur paradiset bevakade keruber vägen till livets träd.

Änglar är skapade varelser

Änglarna är skapade varelser (Kol 1:16). De skapades innan jorden och människorna blev till. Bibeln talar om att det finns många olika grupper av änglar som har olika uppgifter och olika namn, t ex serafer, keruber, ärkeänglar, furstar, herrar, väldigheter, överänglar, tjänsteänglar, skyddsänglar samt församlingsänglar. Änglarna är i motsats till oss människor utan synd.

De är alltid nära Gud och redo att utföra Hans befallningar.

Ingemar Strand skriver:

”Ett av Bibelns viktiga budskap är informationen om skapelsens, mänsklighetens samt hela tillvarons centrum. Detta utgår från himlens tronplats där Gud Fader, Sonen Jesus Kristus och Den Helige Ande skapar och uppehåller allt. Omkring tronen utför myriader av änglar en helig, härlig och himmelsk gudstjänst. Jes 6:1-4 och Upp 5:11-14.”¹

Änglarna är budbärare

Änglarna är övermänskliga varelser, men de är inte gudomliga. I Bibeln vill människor ofta dyrka änglarna, men det motsätter sig alltid dessa: ”Gör inte så...Gud skall du tillbedja.” (Upp 19:10)

Vårt ord ängel kommer av grekiskans *angelos* och betyder budbärare. Änglarna finns med vid viktiga tillfällen under hela frälsningshistorien, t ex vid befrielsen ur Egypten, under ökenvandringen och då Mose mottar lagen. Hela Jesu liv är omgivet av änglar. Det börjar med ängeln Gabriels besök hos Maria och änglarnas förkunselse av Hans födelse för herdarna. Det slutar med att änglar förkunnar Hans uppståndelse och är med vid himmelsfärden. De ska också vara med den dag Han kommer tillbaka.

Fallna änglar

Det finns tyvärr också fallna, onda änglar. Satan var en änglafurste som i sitt fall drog med sig en tredjedel av den heliga änglaskaran. Dessa fallna

änglar ägnar sig nu åt att försöka förstöra människor och skapelsen. Det råder krig i änglavärlden mellan de goda och de onda änglarna. (Se Daniel 10:20-21.)

Bengt Pleijel skriver i boken *I Guds händer*²:

”Jesus kallar djävulen *denna världens härskare* (Joh 14:30). Men tillsammans med djävulen, denna världens härskare, finns onda änglar som är furstar över nationer. Ibland kan vi ha en känsla av att bakom motstånd och all kamp finns någon, en makt. Vi får för oss att det är mänskliga varelser. Den som tror att det är någon bakom allt har rätt. Det är fel att tro att motståndet bara kommer från kött och blod, dvs människor.

Hur kunde en liten korpral som Hitler leda ett helt folk till sådana illdåd? Vem stod bakom? Jag vill säga dig: Det var en furste över Tyskland. Det finns också en furste bakom USA, England, Sverige. Tänk på detta då du läser tidningen. Någon står bakom. När du ber för vår värld placerar du dig bakom själva frontlinjen. Du behöver hela Guds vapenutrustning (se Ef 6:10-18). Det är en andlig, övernaturlig konflikt. Men, tack gode Gud, det finns inte bara onda furstar, det finns också goda änglar.”

Hjälp av änglar

Vi vet att det goda kommer att segra. Uppenbarelsboken visar att när tiden är inne för dom över synden och orättfärdigheten kommer de goda änglarna att vara engagerade.

Guds goda änglar fanns inte bara med människorna på Bibelns tid, de

finns också hos oss idag. Som Nils F Nygren skrev i en sång:

Glöm inte bort att
änglarna finns
att dom är här
för att se hur du har det
Och dom kan hjälpa dig
fast dom inte syns
Glöm inte bort att
änglarna finns!

Många människor kan idag vittna om att de har sett änglar och fått hjälp av dem. Inger Waern har i boken *Möten med änglar* samlat nutida svenskars berättelser om änglasyner. Jag vill sluta med att citera lite från professor Anton Geels förord till den boken³:

”En större samling änglauppenbarelser redovisades av en liten grupp teologer i Lund i en intern rapport med titeln *Då såg jag en ängel*. Gruppen annonserades i såväl dags- som veckopressen, samt i religiösa facktidskrifter som *Svensk Pastoraltidskrift*, *Svensk Kyrkotidning* samt en finsk kyrkotidning. Totalt fick man in ett åttiotal svar som systematiserades i olika grupper. Största gruppen fick rubriken *Skyddsänglar* (38 uppenbarelser), näst största gruppen kallades *Tydande änglar*, vars uppgift är att tyda visioner eller bära fram böner (17 uppenbarelser).

En relativt stor grupp (22 personer), hade sett änglar då de var barn, mellan fyra och tio år. Tio personer var mellan elva och tjugio år vid tidpunkten för uppenbarelserna. Ett exempel är en berättelse av en man i 60-årsåldern som var ute med sitt femåriga barnbarn. Plötsligt sprang barnet i förväg och snubblade en bit från en annalkande lastbil. Det märkliga var att barnet inte föll mot gatan utan liksom lyftes tillbaka till trottoaren. Mannen rusade fram och sade:

– Det måste ha varit en ängel som räddade dig!

Barnet svarade:

– Nej, det var två!

Änglar har ofta avbildats med vingar, men beskrivningar av änglamöten brukar inte inbegripa vingar. Kanske det att de ibland uppfattas röra sig fritt från gravitationen fått oss att sätta dit sådana för att hjälpa oss att skilja dem från människor. (Ill: Doré.)

Noter

1. Strand Ingemar, *Änglar – visst finns dom!*, Evangeliipress, Örebro 1993, sid 12-13.
2. Pleijel Bengt, *I Guds händer – vad som än händer*, SESG-Media och Vetekornets förlag,

1998, sid 208.

3. Geel Anton, i Waern Inger, *Möten med änglar – svenskar berättar*, Libris, Örebro 1998, Förordet sid 10. □

Skapelselitteratur!

Obs! Alla priser exkl. porto.

Darwin on trial	Philip E Johnson	135:-
The lie: Evolution	Ken Ham	90:-
Tro eller veta eller bädadera?	Vesa Annala	170:-
Bones of Contention	Marvin L Lubenow	145:-
Evolution: a theory in crisis	Michael Denton	200:-
The long war against God	Henry M Morris	240:-

Böcker Häftnen-Video!

För mer information
om Böcker/Video:
skriv eller ring:

Stefan Halldorf

Tel: 0460-50273

E-mail:

bokbord@genesis-vus.se

Kortnytt

GUNNEL MOLÉN

I NORGE

...närmare bestämt Svalbard, har isbjörnarna börjat komplettera sin sälföda med renar. Forskarna har sju dokumenterade fall där detta hänt, och vid alla tillfällen har det varit under vintern eller våren när honorna behövt extra mat för sina ungar. Renarna, som i vanliga fall lätt springer ifrån isbjörnarna, har då också varit svaga.

Det är knappast första gången som djur kompletterat sin normala föda om den börjar bli knapp, med vad som finns tillgängligt. Inte minst gäller detta på öar eller i andra isolerade miljöer. Det har då hänt att även djur som normalt levtt på växtföda börjat äta kött, och tvärtom. I första hand lever isbjörnen av säl, vilket kanske inte är så svårt att förstå om man ser till den miljö där isbjörnen lever. Vid tillgång åter dock även isbjörnen växtföda, som blåbär, kråkbär, gräs och kvistar. (De flesta björnarter äter till stor del växter och räknas till allätarna.)

Forskarna förklarar isbjörnarnas annorlunda matvanor utifrån deras evolutionära förflutna, då man menar att deras förfäder brunbjörnarna livnärde sig på ren! Om det i så fall var isbjörnarna som var snabbare i de dagarna, eller renarna som var långsammare förmäler man inte på New Scientist, som förmedlar rapporten. Med tanke på de få renar som isbjörnar tagit, alla under extraordinära förhållanden, tycks det inte heller röra sig om någon särskilt stark renässans tillbaka till det "evolutionära arvet".

I Svalbards karga miljö går inte ens människan säker (men man tror nu inte att isbjörnar åt människor i ett evolutionärt förflutet...), och villkoret för ett besök är jaktlicens och gevär.

Källa: New Scientist 2000 vol 167 sept 30 sid 23.

I TYSKLAND

...i närheten av Düsseldorf, där man först upptäckte neandertalmänniskan 1856, har tyska arkeologer nu gjort nya intressanta fynd. Bland annat har man gjort ytterligare

"Man tager vad man haver" tycks mottot varit för de isbjörnar på Svalbard som tagit en och annan ren. De flesta renar kan nog även i fortsättningen leva i trygghet, i varje fall vad isbjörnen anbelangar. (Foto: Mats Molén.)

benfynd från det första neandertalfyndet, däribland en bit skallben som förut saknades.

Men man har även funnit flera benfragment från ett annat skelett, vilka man tror kommer från en anatomiskt sett, modern människa. Om detta visar sig stämma, rör det sig om det äldsta accepterade fyndet av sitt slag (benen är daterade till 44 000 år). Vidare har man funnit tusentals stenverktyg och stenflisor som tyder på tillverkning av verktyg, vilka man kopplar dels till neandertalmänniskan (daterade till 50 000 - 40 000 år) och dels till cromagnonmänniskan (daterade till ca 30 000 år). Arkeologerna har på samma plats även funnit brända och styckade ben, från icke grottlevande djur, vilket man tar som indikation på att neandertalmänniskan förberedde och lagade till sin mat och således tillhörde en bosättning.

Det ursprungliga fyndet av neandertalmänniskan gjordes i en gruva, som då var i drift, och så snart man flyttat skelettet

kunde man inte hitta den plats där fyndet gjorts. Först 1997 upptäckte man platsen på nytt.

Källa: Nature 2000 vol 407 sid 9

I TYSKLAND

...har några historiker funnit att banden mellan de framstående tyska vetenskapsmän, vars forskning användes för att rättfärdiga nazistpolitiken, och själva nazistregimen var mycket starkare än vad man tidigare trott.

Historikerna är de första som riktigt undersökt det direkta inflytandet som den samtida antropologiska och biomedicinska forskningen haft över nazisternas ras- och medicinska lagstiftning. Bland annat finansierades en forskare vid namn Rüdin, vars verk gav de rasistiska lagarna en vetenskaplig grund, direkt från Hitlers kontor. Rüdin förestod den grupp som satte upp måttstocken för kastrering och tvångsterilisering. På Rüdins förslag inkluderades även barn i dessa steriliseringar.

Huruvida nazistsympatier var regel eller undantag bland forskare i allmänhet i nazitidens Tyskland är dock inte känt.

Källa: Nature 2000 vol 407 sid 823-824.

Barn känns för många som en naturlig och självklar del av livet. Under nazistidens Tyskland samarbetade framstående forskare med regimen, så att många utifrån rent rasyhygienska aspekter förvägrades uppleva glädjen av egna barn. (Foto: Corel.)

I ITALIEN

...har man funnit spår efter vad som kan vara de äldsta kända grottmålningarna. I Fumane-grottan i närheten av Verona i norra Italien har geologerna grävt fram några stenplattor (sten- eller klippblock?), där olika figurer målats med röd okra. Stenplattorna (klippblocken?) tros ha fallit ned från grottaket och bäddats in i sedimentlagren därunder, vilka tidigare daterats till mellan 32 000 och 36 500 år. De äldsta kända grottmålningarna dessförinnan kommer från Chauvet-grottan i Frankrike, daterade till 32 000 år.

Enligt Nationalencyklopedin är dock grottkonsten svår att datera mera exakt. Merparten anses härröra från tiden ca 20 000–12 000 f. Kr. Hit hör bland annat konstverken från de berömda grotterna i Lascaux i Frankrike och Altamira i Spanien. Även tolkningen av grottkonstens funktion är osäker.

I italienska Fumane-grottan har man även tidigare hittat rikligt med indikationer att grottan tidigt i historien varit bosatt av människor, bland annat verktyg av sten. De målade stenblocken var täckta av ett tunt kalklager, vilket gjorde målningarna svåra att se. Flera av de figurer som målats liknar dem som funnits i andra grottor från ungefär samma tid. Fynden har hemlighållits under något år, och har helt nyligen publicerats i den vetenskapliga pressen.

Källa: Science 2000 vol 290 sid 419-420.

I WISCONSIN, USA

...har man vid ett vägbygge frilagt sedimentära lager som enligt evolutionsteorin uppges vara 460 miljoner år. Några forskare från Kalifornien, som undersökt lagren, har där funnit fossil från svampriket, fina strukturer som liknar sporer och de fina trådlika hyferna hos dagens mykorrhiza.

Mykorrhiza eller svamprot är ett slags samspel mellan svampmycel och växtrötter. Svampen får i första hand kolhydrater och växten vatten och närsalter, samt i vissa fall bättre skydd mot sjukdomar. Mycelet fungerar som en utvidgning av rotsystemet, och därigenom effektiviserar växtens näringsupptag och möjliggörs dess tillväxt i naturligt näringsfattiga miljöer. Mykorrhiza är idag livsviktig för de flesta kärlväxter under hela deras tillvaro och för somliga redan vid frögroningen. Den förekommer hos de flesta kärlväxtfamiljers landväxter och har oerhört stor betydelse för jordens vegetation, och därmed indirekt även för djur och människor.

Redan före fyndet i Wisconsin fanns en hypotes att dessa symbioser skulle vara förutsättningen för växternas erövring av land under devon, dvs för ca 400–360 miljoner år sedan. En hypotes som även de forskare som upptäckt de nyfunna fossilen arbetar med. Fossilerna är de tidigaste fynden av sitt slag inom svampriket, och

den gängse teorin bland forskarna är att det endast fanns primitiva växter vid den tiden.

Även andra svampgrupper lever i symbios i naturen. En stor grupp samarbetar med alger, andra med insekter. För den skapelsetroende känns det naturligt att en allvis Skapare redan från början "planterade" in ett samarbete olika grupper emellan. Ett samarbete som nu finns spår av i fossilen, men som även den nutida naturen bär många vittnesbörd om.

Källa: New Scientist 2000 vol 167 sept 23 sid 21. Science 2000 289 sept 15 sid 1920-1921.

I MONTANA, USA

... har Jack Horner med team grävt fram, inte mindre än fem, relativt kompletta T-rex-skelett enbart under sommarens fältkursationer. Alla fem fanns på ett område mindre än 15 kvadratkilometer. Montana tycks vara rena guldgruvan för T-rex, då man även tidigare funnit flera tämligen hela T-rex-skelett här och i angränsande stater. Enstaka delar från Tyrannosaurus har annars hittats på flera andra platser runt jorden.

Sedan finns förstås alla de dinosaurieskelett som är tämligen lika T-rex, och där det ibland inte tycks vara så mycket mer än storleken som skiljer. Bland dem märks nyfunna jättar likt sydamerikanska Giganotosaurus och afrikanska Carcharodontosaurus. Just Afrika och Sydamerika är idag högintressanta ur dinosauriesynpunkt

Variationsrikedomen är stor i Kinas fossilförande lager. Här en ödla, daterad till 220 miljoner år enligt evolutionsteorin..

Kinesisk sekvoja i botaniska trädgården, Visby. (Foto: Mats Molén.)

då forskarna där under de senaste åren hittat rikligt med nya fossilfynd. Flera arter skiljer sig ganska markant från arter man tidigare känt till, medan andra likt arterna ovan liknar tidigare kända arter fastän mycket större. Bland annat har man hittat en sauropod i Argentina, som sägs vara det största landlevande djur som någonsin funnits.

Tillbaka till T-rex, så trivdes dessa tydligen i Montana som på deras tid förmodligen såg ganska annorlunda ut mot idag. I dagens Montana finner man mest stora vida slätter eller karga klipplandskap (rika på bland annat dinosauriefossil). En viss föreställning om det forntida, lummiga Montana kan vi få genom alla de växtfossil man funnit i området. Bland annat fanns här de väldiga Metasequoia (släkt med redwoodträden), som endast var kända som fossil fram till 1941 då man fann en isolerad dunge med levande träd i Kina.

Metasequoia, eller kinesisk sekvoja som trädet nu ofta kallas, har sedan kultiverats och finns bevarade på olika arboretum och botaniska trädgårdar världen över. I sitt hemland kan de idag bli upp till 50 meter höga. Riktigt hur höga de blev i T-rex's dagar vet vi inte, men förmodligen nådde de då ännu högre än så.

Källor: Horner o Lessum "The Complete T-Rex", Simon och Shuster 1993.

New Scientist 2000 vol 167 sept 23 sid 22-26 och vol 168 okt 14 sid 18.

Science 2000 vol 290 sid 701.

I KINA

...tycks de rika fossilagren nästan outtömliga, och allt fler intressanta fynd kommer stän-

digt i dagen. Tyvärr är det många fynd som aldrig kommer till paleontologernas kännedom och granskning, då handeln på svarta börsen och smugglingen ut från Kina av många värdefulla fossil är ett alltmer växande problem (se Genesis nr 2 2000).

Den illegala handeln är nu inte det enda problemet för forskarna i Beijing. Det är ofta svårt att finansiera olika projekt då politikerna, ofta på det lokala planet, inte alltid förstår värdet av deras arbete och Kinas lokalpolitik ofta är av en ganska komplex natur. Som exempel kan nämnas ett nyöppnat museum med ovanligt exklusiva och värdefulla fossil, som ligger anmärkningsvärt svårtillgängligt. Grusvägen som leder dit är så dålig att bussarna måste stanna en kilometer därifrån för att släppa av besökare. Dessa består i dagsläget mest av besökande forskare, då ingen tycks veta när man har möjlighet att öppna detta högintressanta museum för allmänheten.

Låt oss hoppas på en lättnad i den ekonomiska situationen för Kinas paleontologer, och att man får bukt med den illegala handeln, så att Kinas rika fossilfyndigheter kommer till omvärldens kännedom i allt högre grad. För den skapelsetroende är dessa fossil ofta av stort intresse då de ofta lägger till pusselbitar och ibland rätar ut frågetecken om vad som hände tidigt i historien.

Källa: Nature 2000 vol 406 sid 930-931.

I SÖDRA AFRIKA

...visar forntida flodbäddar att något drastiskt hänt med växligheten på land under den tid man geologiskt kallar perm, och som enligt evolutionsteorin skulle inträffat för ca 250 miljoner år sedan. Från att ha varit meandrande, vilket är typiskt i områden

Meanderslingor i stor skala i San Juan-floden. Dessa har bildats snabbt vid en katastrof, normalt meandrar vattendragen då områden är rika på vegetation vilket vi även kan se i våra svenska älvar. (Foto: EC La Rue, US Geological Survey)

Vem såg först de väldiga bergen i väster? Teorin att de första bosättarna kom över havet, som tidigare förts fram av bland annat Tor Heyerdahl, är inte längre så kontroversiell. (Foto: Mats Molén.)

med rik vegetation tycks dessa floder plötsligt ha ändrats till de rakare fåror man hittar i områden som saknar växter med djupgående rötter som binder samman jorden.

Geologerna som undersökt området konstaterar att någonting hänt som fick växterna i hela området att dö ut, och man föreslår att detta orsakat en mycket snabb jorderosion. Men vad som orsakat att växterna dog ut framstår dock för dem som ett mysterium. Från den skapelsetroendes perspektiv bör detta skett under Noas flod, då en ökande ström hastighet förmodligen låg till grund för att meandrar övergick i raka strömfåror.

Källa: New Scientist 2000 vol 167 sept 16 sid 25.

I CHILE

...har man hittat lämningar efter en lägerplats, som uppges vara den äldsta boplats

man hitintills funnit i Amerika. Fynden består bland annat av olika sten- och träföremål, djurhudar och ett forntida fotavtryck. Lägerplatsen är daterad efter gängse dateringsmetoder till 14 700 år.

Tillsammans med andra tidiga fynd från Amerikas västkust, utgör fynden i Chile grund för att flera forskare börjat ifrågasätta den omhuldade "Beringssund-teorin", som innebär att Amerikas första bosättare kom norrifrån över en landbrygga som fanns mellan Sibirien och Nordamerika mot slutet av istiden. Dessa bosättare skulle sedan fortsatt ner genom Kanada genom en isfri "korridor" mellan två glaciärer, som annars täckte kontinenten vid den tiden.

Som ett alternativ till den teorin föreslås nu att de första bosättarna kan ha kommit från sydöstra Asien och följt kustlinjen i mindre båtar, alltmedan de livnärde sig på fiske, småjakt och de växter de fann i dessa mer tempererade områden än det kalla klimat som erbjöds de från norr nedvandrande "mammutjägarna". Även andra teorier har föreslagits, som också bygger på att den tidiga människan behärskade sjöfarten, vilket finns många indikationer på att hon gjorde.

Något säkert svar på hur och varifrån Amerikas första bosättare kom lär vi nog aldrig få veta. Men det troliga är kanske att de kom från olika håll om än inte exakt samtidigt, vilket också de arkeologiska fynden visar. En del kom säkerligen till fots norrifrån, medan andra använde båtar, kanske från olika håll i världen. (Arkeologiska fynd indikerar exempelvis att det finns tidiga likheter mellan kulturer i Europa och Amerika.) Det intressanta är att forskarna nu mera på allvar börjar diskutera olika alternativ, istället för att vara fastlåsta vid ett enda.

Källa: Scientific American 2000 vol 283 sept sid 62-69. □

Stoppdatum

för artiklar i GENESIS

nr 1 2001, 1 februari — nr 2 2001, 1 maj

Skribenter i detta nummer:

Webplats för Genesis: www.genesis-vus.se

Efterbeställningar!

Det mesta av arbetet på tidningen sköts ideellt. När du gör en efterbeställning av äldre nummer av Genesis räkna med att det kan ta några veckor. Vi försöker se till att ingen skall behöva vänta längre än 4 veckor. Undrar du över din beställning? Ring Sinikka Ekfjorden 031/883254.

Stöd Genesis – annonsera!

Om Du sätter in en annons i GENESIS kommer den inte bara att vara aktuell just för tillfället utan under flera års tid! Ring till vår redaktör i Hallsberg och beställ plats! Erik Österlund, tel 0582/16575. Adress: PI 5062 B, 69492 Hallsberg. E-mail: erik.osterlund@elgon.t.se

Annonspriser

1/1 sida 2200 kr, 1/2 sida 1100 kr, 1/4 sida 650 kr, 1/8 sida 350 kr, 1/16 sida 250 kr, 1/32 sida 200 kr, minipris 150 kr

Postgiro och pris i våra grannländer!

Inga besvär med växlingsavgifter o dyl, enkelt att prenumerera!

Prenumerationsavgiften i respektive lands valuta:

Danmark: 150 kr (110kr för studerande). *Danskt postgiro: 2 92 15 61*

Finland: 110 mark (90 mark för studerande). *Postgiro: 800054-1099 447*

Norge: 150 kr (110 kr för studerande). *Norskt postgiro: 1 98 75 93*

OBS!!! Vid beställning av böcker, gamla nummer av Genesis el dyl över postgiro i Danmark, Finland eller Norge: Räkna ut det ungefärliga priset i svenska kronor och lägg till 5-10 mark/kronor. Vi får nämligen betala en hög avgift (50:-) per överföring när vi får pengarna till svenskt postgiro!

Hur vet jag om jag har betalat prenumerationen på GENESIS?

Längst uppe till höger på adressen på baksidan finns en kod.

Det första tecknet, en bokstav, anger vad du är för slags prenumerant. (M = medlem i Genesis, P = prenumerant, Z = företag, S = skola, A = gåvoprenumeration, osv.)

Det andra tecknet är en siffra, 1, 2, 3 eller 4, och anger det sista numret för året som prenumerationen gäller för.

Det tredje tecknet, är också en siffra, anger ett årtal, 0 = 2000, 1 = 2001, osv. Tillsammans med föregående siffra anger det det sista numret för året som prenumerationen gäller för.

Carl Wieland har med kand i medicin o kirurgi, startade tidsskriften *Creation Ex Nihilo* och är dess redaktör. Han är en flitigt anlitad talare och författare.

Barry Setterfield har universitetsutbildning i geologi och fysik, utfört geologiska undersökningar för ett gruvföretag och undervisat i astronomi samt på bibelskolor i både GT och NT.

Susanne Södergren är skribent och intresserad av djur och bibelnära ämnen

Vesa Annala har en teol kand från Uppsala universitet och läst vidare vid Lunds universitet. Studerat bl a vetenskapsfilosofi i England vid Newbold College. Föreläser om skapelse/evolution.

Tommy Lejonklippa, frilansjournalist, projektledare vid reklambyrå, studier i marknadsföring och grafisk produktion.

David Catchpoole är fil dr inom jordbruks- och trädgårdsnäringen. Han har arbetat som planspecialist och inom den vetenskapliga utbildningen. Nu arbetar han heltid åt Answers in Genesis i Brisbane, Australien.

EXTRAPRIS!!!

BESTÄLL EXTRA NR av nr 4 -00. INKL PORTO:

1 ex 30 kr, 2 ex 53 kr, 3 ex 70 kr, 4 ex 80 kr,

5 ex 90 kr, 9 ex 120 kr.

Sätt in på pg 295588-8 så kommer de på posten.

Prenumerationsavgiften

för "GENESIS - en tidning om ursprung" är endast 130 kr (stud: 95 kr).

Tillägg för porto utom Norden är 50 kronor för yt- och 90 kronor för flygpost.

Pgnr: 29 55 88-8 (Sverige)

Vill man ytterligare stödja verksamheten kan man, förutom att bara prenumerera, bli medlem i **Föreningen Genesis**. Medlemsavgiften är 100 kr per år (studerande: 50 kr).

Begär föreningens stadgar! (Finns också på internet: www.genesis-vus.se)

Returadress:

GENESIS, Box 62, 793 12 INSJÖN

Begränsad eftersändning

Vid definitiv eftersändning återsänds försändelsen med nya adressen här nedan:

Sprid tidningen till nya prenumeranter!

Prenumerera at någon!

Ta ett postgiroinbetalningskort på posten. Skriv GENESIS och 95 kr och pg 295588-8. Att det gäller gävoprenumeration. Och namn och adress!

Förnya din prenumeration för 2001 NU!

Hur vet du att du betalt din prenumeration?

Längst upp till höger på adressen här ovan i högra hörnet står en bokstav och två siffror. De två siffrorna anger det sista numret som din prenumeration gäller för. Står det **4 0** betyder det att du har betalt till och med nr 4 2000. Står det **2 1** har du betalt t o m nr 2 2001.

Fyllnadsbetala gärna till helt kalenderår. Prenumeration kommer att ske årsvis framöver.

Har du prenumerationsfrågor kan du ringa Pär Andersson 0247-40609 på kvällstid.

Beställ extranummer av GENESIS

nr 1 -88, nr 1 -89, nr 1-90, nr 1, 4 -91, nr 1, 2 -92, nr 3, 4 -93, nr 1-4 -94, nr 2-4 -95, nr 1-4 -96, nr 1-4 -97, nr 1-4 -98, nr 1-4 -99, nr 1,2,3 -00: **25 kr/st. Lägg till porto + exp.avg:** 1-3 tidningar: **15 kr. 4 eller fler portofritt.** Hela årgångar kostar normalt inkl porto 100:-. **Betala in på vårt pg 29 55 88-8 (till GENESIS) och ange din beställning på talongen.** För **PRENUMERATION** är priset **130 kr (95 kr för stud.) för 2001** (i Sverige). Beställ prenumeration genom att **betala in på vårt postgiro.**

OBS!

Adressändringar

görs till tel **0247-40609**

Pär Andersson,

Box 62, 79312 INSJÖN

par.andersson@mbox3.swipnet.se

Föredrag – Seminarier – Undervisning

Flera av medlemmarna i FBS kan i mån av tid hålla föredrag om ursprungsfrågor i olika grupper, på skolor, universitet, kyrkor och olika offentliga platser. Alla föredragshållare anknuter till frågor som rör Bibeln och dess trovärdighet.

Ring och boka!

Föreläsningar med Mats Molén:

20-29/7 Kristianstad, 28/11 Sundsvall samt Stockholm, Lindsberg, Helsingborg, Oskarshamn (datum ej klara).

Följande personer finns till förfogande:

Namn	Ämne	Telefon
Vesa Annala	Naturvetenskap, teologi	033/299021
Anders Gärdeborn	Bibeln och naturvetenskap	021/221 81
Per Landgren	Idéhistoria, vetenskapsteori	031/ 288119
Mats Molén	Naturvetenskap, biologi, geologi	090/138466
Lennart Ohlsson	Allmänt om naturvetenskap	090/178833
Göran Schmidt	Naturvetenskapen & kristen tro	031/403089
Krister Renard	Tro och vetande	018/254294

Prenumeration och beställn. till Finland!

Postgirot i Finland ger oss inte din adress och dina meddelanden från postgiroinbetalningskortet, t ex vad du beställt. Endast ditt namn och hur mycket du betalt till oss får vi veta. **Därför** måste du **samtidigt med din inbetalning** på postgirot **skicka ett brev till Genesis, c/o Pär Andersson, Box 62, 79312 Insjön, Sverige.** eller e-mail: par.andersson@mbox3.swipnet.se
Meddela: 1. Namn och adress 2. Vad du beställt. 3. Summan och datum för inbetalningen.